

Abivahendite teatmik

Abistav materjal abivahendi vajajale
ja abivahendi tõendi väljastajale

2025

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

SOTSIAALMINISTEERIUM

Sisukord

Teatmiku ülevaade.....	5
Riigipoolne soodustus abivahenditele	6
Erandi taotlemine.....	8
Korduma kippuvad küsimused	11
2025. aasta muudatused riigi poolt hüvitatavate abivahendite loetelus	12
Abiks abivahendite loetelu ja teatmiku kasutamisel	26
04 Abivahendid inimese raviks	28
04.33 Lamatiste vältimise abivahendid	28
04.33.06 Madratsid lamatiste vältimiseks	28
04.48 Liikumis-, jõu- ja tasakaalutreeningu seadmed.....	29
04.48.08 Seisuraamid- ja toed.....	29
06 Proteesid	31
06.18 Ülajäsemeproteesid	31
06.18.00 Ülajäseme hülsid	32
06.24 Alajäsemeproteesid.....	33
06.24.09 Sääreproteesid.....	33
06.24.15 Põlve- ja reieproteesid	35
06.24.41 Alajäseme hülsid	37
06.30 Muud proteesid.....	38
06.30.21 Silmaproteesid.....	39
06.33 Ortopeedilised jalatsid	39
06.33.00 Jalatsid.....	39
09 Enesehoolde ja -kaitsevahendid	45
09.03 Rõivad ja jalatsid	45
09.09 Abivahendid riietumiseks ja lahtiriietumiseks	45
09.12 Tualeti kasutamise abivahendid.....	45
09.21 Naha kaitse ja puhastamise vahendid	47
09.30 Uriini absorbeerivad abivahendid	49

09.30.24 Laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed	49
09.30.00 Ühekordsed imavad aluslinad	53
09.30.39 Uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid	53
09.33 Abivahendid pesemiseks, vannitamiseks ja duši kasutamiseks	54
09.33.30 Keha pesemise või küürimise vahendid	55
12 Liikumise abivahendid	57
12.03 Ühe käega käsitletavad käimisabivahendid	57
12.06 Käimisabivahendid kahe käega käsitlemiseks	58
12.12 Autokohandused	60
12.18 Jalgrattad	62
12.22 Käsiratastoolid	63
12.22.03 Kahekäeratastoolid	63
12.22.09 Ühekäeratastoolid	67
12.23 Elektrilised ratastoolid	70
12.23.06 Elektrilised ratastoolid	71
12.24 Ratastoolide tarvikud	74
12.27 Muud sõiduriistad	75
12.31 Siirdumis- ja teisaldamisabivahendid	76
12.36 Tõstmisabivahendid	77
12.39 Orienteerumise abivahendid	78
12.39.00 Juhtkoer	78
18 Kodu ja muude ruumide sisustus ja kohandused	81
18.03 Lauad	81
18.09 Istemööbel	81
18.09.21 Eriistmed	81
18.10 Lisavarustus ratastoolidele	82
18.12 Voodid	83
18.18 Toetusabivahendid	84
18.30 Vertikaalkonveierid	84
22 Suhtlus- ja teabevahetuse abivahendid	86

22.03 Optilised abivahendid	86
22.03.06 Prilliklaasid	86
22.06 Kuulmisabivahendid	87
22.06.12 Kõrvasisesed kuulmisabivahendid	88
22.06.15 Kõrvatagused kuulmisabivahendid	90
22.06.21 Kuulmisimplantaadi kõneprotsessor	93
22.09 Häälevõimendid	95
22.12 Abivahendid joonistamiseks ja kirjutamiseks	95
22.15 Arvutusabivahendid	95
22.18 Abivahendid audio- ja visuaalse teabe käitlemiseks	96
22.21 Lähisuhtluse abivahendid	97
22.24 Telefonid ja telefoneerimisabivahendid	97
22.27 Häire-, osutamise-, meeldetuletus- ja signaliseerimisseadmed	97
22.39 Arvutite väljundseadmed	98
22.39.00 Tarkvara uuendus	99
24 Esemete ja seadmete käsitlemise abivahendid	101
22.39 Pikendused	101
27 Abivahendid ja seadmed keskkonnategurite parendamiseks, tööriistad ja masinad	102
27.06 Taktiilsed ja kõnelevad seaded	102
27.06 Mõõteriistad	103

Teatmiku ülevaade

Antud teatmik annab ülevaate Sotsiaalkindlustusameti abivahendite hüvitamise süsteemist ja on abistavaks materjaliks abivahendi vajajale ja abivahendi tõendi väljastajatele.

Teatmik keskendub abivahendite ostmise ja üürimise hüvitamise tingimustele ja põhineb abivahendite määruse lisal nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ (vastu võetud 21.12.2015).

Käesolevas teatmikus kajastatud informatsioon on kooskõlas 01.01.2025 jõustunud muudatustega.

Teatmikus on välja toodud kellele riigipoolne soodustus abivahendite soetamisel rakendub ja millises määras. Lisaks on selgitatud erandi taotlust ja toodud välja millistel juhtudel ning kuidas erandit taotleda. Lisatud on ülevaade abivahendite määruse loetelust, mis sisaldab kõiki hüvitatavaid abivahendeid.

Abivahenditega seonduv info isiku vaates on kättesaadav Sotsiaalkindlustusameti iseteeninduskeskkonda SKAIS2 sisse logides

<https://iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee> Iseteeninduskeskkonnast on võimalik jälgida abivahendite soetamisega seonduvat infot, sealhulgas tehtud tehingute ajalugu, esitada dokumente ja vahetada teateid Sotsiaalkindlustusametiga. Iseteeninduskeskkonda tuleb sisse logida ennast identifitseerides.

Täiendav info (sh spetsialistide kontaktid) ja taotluste vormid on leitavad Sotsiaalkindlustusameti koduleheküljelt <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/puue-ja-hoolekanne/abivahendi-vajajale>

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Riigipoolne soodustus abivahenditele

Abivahendite ostmine ja üürimine riigi poolse soodustusega on reguleeritud Sotsiaalkaitseministri määrusega. Määruse lisas on abivahendite loetelu, mis sisaldab kõiki hüvitamisele kuuluvaid abivahendid koos hüvitamise tingimustega. Määrus on kättesaadav Riigi Teatajast (<https://www.riigiteataja.ee/akt/129122015041?leiaKehtiv>).

Loetelus toodud abivahendeid saavad riigipoolse soodustusega soetada selleks õigustatud isikud. Riik hüvitab abivahendi ostu või üüri tehingu tegemisel abivahendi hinnast protsendi, mis sõltub abivahendi vajaja õigustatuse alusest:

- kuni 18-aastased puudega lapsed saavad loetelu üleselt abivahendeid soetada 90% riigi osalusega;
- kuni 18-aastased puudeta lapsed saavad loetelus olevaid abivahendeid soetada eriarsti tõendi alusel 50% riigi osalusega ja kuulmisabivahendeid, üla- ja alajäsemeproteese ning proteesihülsse, silma-, juukse- ja rinnaproteese AV loetelus oleva %-ga;
- 16-17-aastased osalise või puuduva töövõimega isikud saavad soetada abivahendeid 90% riigi osalusega;
- 18 - 64-aastased tööealised isikud osalise/puuduva töövõime; töövõime kaotusega alates 40% ja/või puudega, saavad loetelu üleselt abivahendeid soetada loetelus abivahenditele määratud riigi osaluse %-ga;
- 18 - 26-aastased õppivad, puudega või osalise/puuduva töövõimega tööealised isikud, saavad loetelu üleselt abivahendeid soetada 90% riigi osalusega;
- vanaduspensioniealised isikud (2025. aastal on vanaduspensioni iga 64 aastat ja 9 kuud) saavad loetelu üleselt abivahendeid soetada loetelus abivahenditele määratud riigi osaluse %-ga.

Erandjuhtudel rakendub riigi osalus:

- isikutel rinnaproteesi ostmiseks, vastavalt loetelus abivahendile määratud riigi osaluse %-le;
- isikutel, kellel on tuvastatud kuulmislangus alates 30 dB, kuulmisabivahendite ja heliülekanne süsteemide ostmiseks vastavalt loetelus abivahendile määratud riigi osaluse %-le;
- isikutel silmaproteesi ostmiseks, vastavalt loetelus abivahendile määratud riigi osaluse %-le;

- isikutel juukseproteesi ostmiseks, vastavalt loetelus abivahendile määratud riigi osaluse %-le;
- isikutel üla- ja alajäsemeproteesi ostmiseks, vastavalt loetelus abivahendile määratud riigi osaluse %-le.

Pane tähele: Isikliku abivahendi kaart ei ole kasutusel. Ettevõttes tuleb tehingu tegemisel esitada isikut tuvastav dokument ja arsti/spetsialisti väljastatud tõend, mis näitab millist abivahendit vajatakse.

Erandi taotlemine

Põhjendatud juhtudel on võimalik taotleda erandit ehk määrusest erinevatel tingimustel abivahendi soetamist. Taotlus tuleb esitada sotsiaalkindlustusametile enne abivahendi soetamist (juba tehtud tehingule tagantjäreli erisust taotleda ei saa).

Millistel juhtudel taotleda erandit?

- Uue abivahendi soetamiseks, kuna kasutuses olev abivahend ei vasta enam isiku vajadustele

Juhul kui varasemalt soetatud abivahend on muutunud tervislikust seisundist tulenevalt ebasobivaks (sh, ei sobi kasutamiseks mõõtmiselt, aktiivsuse astmelt või muul sarnasel juhul).

- Abivahendi soetamiseks, mis ei ole kantud abivahendite loetellu

Juhul kui loetelust puudub abivahend, mille vajaduse taotlejale on tuvastanud eriarst, füsio- või tegevusterapeut. Loetelu välise abivahendi taotlemisel on oluline, et abivahendit on proovitud ja selle sobivuses veendunud. Võimalusel esitada kokku vähemalt 2 hinnapakkumist, erinevatelt ettevõtetest.

- Suurema koguse abivahendi vajadusel, kui riigi soodustusega on võimalik saada

Juhul kui loetelus märgitud kogus kasutaja jaoks ei ole piisav. Kogust tõstetakse kui see on vajalik taotleja funktsioonihäirest või diagnoosist tulenevalt, mitte kasutuskeskonnas olevatest piirangutest või muudest sarnastest asjaoludest.

- Piirhinna suurendamiseks

Juhul kui abivahendi ostu hind või igakuine üüri hind on suurem loetelus märgitud piirhinnast. Arvestatakse, kas taotleja on proovinud määruse järgse piirhinnaga abivahendeid ning vajalik on põhjendada mis osas need sobilikuks ei osutunud. Vajalik on esitada vähemalt 2 erinevat hinnapakkumist.

- Üüritava abivahendi ostmiseks või ostetava abivahendi üürimiseks

Juhul kui loetelus on vajalik abivahend märgitud vaid üüriteenusel olevaks, kuid isiku diagnoosist või funktsioonihäirest tulenevalt on vajalik see välja osta või

vastupidi. Vajalik on esitada vähemalt 2 erinevat hinnapakumist ning lisada juurde põhjendus.

- Omaosaluse vähendamiseks

Juhul kui riigi osaluse % abivahendi maksumusest või igakuisest üüri hinnast on liiga kõrge. Omaosaluse vähendamise võimaldamiseks vaadatakse üle isiku sissetulekud ja diagnoosist või funktsioonihäirest tulenevad kulutused muudele abivahenditele. Juhul kui isikule jääb pärast abivahendi soetamist ja muid tervisega seonduvaid vältimatuid kulutusi kätte alla toimetulekupiiri summa, on alust omaosaluse vähendamiseks.

Abivahendi erandi taotlemiseks on vajalik esitada Sotsiaalkindlustusametile:

- Erandi taotlus - taotluse vorm on kättesaadav Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/puue-ja-hoolekanne/abivahendi-vajajale> või Sotsiaalkindlustusameti klienditeenindustest.
- Tõend - abivahendi vajaduse konkreetsele abivahendile saab tuvastada ja tõendi väljastada abivahendite loetelus märgitud arst või spetsialist.
- 2 hinnapakumist erinevatelt ettevõtetelt. Juhul kui sobivat abivahendit pakub ainult üks ettevõtte, tuleb see taotluses välja tuua.
- 18-26 aastased välismaal õppivad isikud peavad lisama ka koolitõendi koopia eeskostjad peavad lisama ka kohtumääruse koopia.
- Esindajad peavad lisama ka volituse.

Hinnapakumiste saamiseks tuleb taotlejal ühendust võtta abivahendeid pakkuvate ettevõtetega, kellel on Sotsiaalkindlustusametiga leping (ettevõtete info koos asukohtadega on Sotsiaalkindlustusameti kodulehel kaardirakendusena).

Hinnapakumisel peab kajastuma taotlejale sobilik abivahend, mida on võimalusel proovitud.

Dokumendid saab Sotsiaalkindlustusametile edastada:

- Saates Sotsiaalkindlustusameti iseteeninduskeskkonna SKAIS2 kaudu.
- E-postiga aadressile info@sotsiaalkindlustusamet.ee.
- Saates lihtkirjana aadressile Paldiski mnt 80, Tallinn 15092.
- Tuues Sotsiaalkindlustusameti klienditeenindusse.

Erandi otsus väljastatakse 30 päeva jooksul pärast kõikide dokumentide esitamist. Otsus saadetakse taotlejale või taotleja esindajale soovitud viisil, e-kirja või lihtkirjana ja on kättesaadav ka SKAIS2 iseteeninduskeskkonnast. Pärast otsuse

saamist, võib taotleja pöörduda talle sobivat abivahendit pakkuvasse ettevõttesse abivahendi soetamiseks erimenetluse alusel.

Pane tähele: Veendu abivahendi sobivuses enne selle ostmist! Küsi küsimusi ja selgitusi, proovi abivahendit keskkonnas, kus Sa seda kasutama hakkad! Ettevõtetel on kohustus abivahend sobivaks kohandada!

Korduma kippuvad küsimused

- Toimetulekutoetuse saajad - kui suur on riigi poolne soodustus abivahendite soetamisel?

Sotsiaalkindlustusamet vähendab omaosalust, kui üksi elavale isikule või tema perekonnale on taotlemise kuul või sellele eelnenud 12 kuu jooksul makstud toimetulekutoetust (sellisel juhul rakendub piirhinnast suurem soodustus ehk riigi osalus 95% tehingu tegemise hetkel).

- Abivahend on juba ostetud, kas saan ka tagantjärgi toetust?

Kui abivahend on juba välja ostetud, ei saa riik tagasiulatuvalt tasu maksmise kohustust üle võtta.

- Mida teha kui erandi otsus hakkab lõppema, aga abivahendi üürimine riigi osalusega on endiselt vajalik?

Kui on vajalik erandi otsuse alusel abivahendit edasi üürida, aga otsus hakkab lõppema, tuleb esitada uuesti abivahendi erandi taotlemiseks vajalikud dokumendid 30 päeva (menetluse aeg) enne erimenetluse otsuse lõppemist.

- Mida teha kui erandi otsus on juba lõppenud, aga abivahendi riigi osalusega üürimise vajadus on endine?

Erandi otsus on tähtajaline. Kui selle kehtivus on lõppenud, tuleb esitada uuesti erandi taotlemiseks vajalikud dokumendid.

2025. aasta muudatused riigi poolt hüvitatavate abivahendite loetelus

- Pesukinnas (ISO-kood 09.33.30.02) igakuist kogust suurendati ehk seni kehtinud piirlimiiti 60 tükki kuus tõsteti 120 tükile kuus.
- Eemaldati ja lisati ISO-koodi, et ISO-koodide nimetusi kaasajastada:
 - ISO-kood 24.41.01 lamineeritud hülss alajäsemele – eemaldati
 - ISO-kood 06.24.41.02 silikoonhülss alajäsemele – eemaldati
 - ISO-kood 06.24.41.03 esmase proteesi lamineeritud hülss alajäsemele – eemaldati
 - ISO-kood 06.24.41.04 esmase proteesi silikoonhülss alajäsemele – eemaldati
 - ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile – lisati
 - ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile – lisati
 - ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile – lisati
 - ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile – lisati
 - ISO-kood 06.00.00 proteeside varuosad – eemaldatakse ISO-kood 06.00.01 proteeside hooldus (remont) – eemaldati
 - ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont – lisati
 - ISO-kood 12.24 ratastoolide varuosad - eemaldati, kuna dubleerib ratastoolide tarvikute ISO-koodi
- Eemaldati loetelust abivahend ortoproteesid (ISO-kood 06.24.19), sest antud abivahendi kasutamine on väga vähene ja viimasel kahel aastal ei toiminud antud ISO-koodiga ühtegi tehingut.
- Laste ja täiskasvanute ühekordsete sidemete ja mähkmete (ISO-kood 09.30.24) piirmäär tõsteti seni kehtinud 40%-lt 50%-ni.

- Tõsteti kõikide liikumist võimaldavate või soodustavate abivahendite ja nägemisabivahendite piirmäär 90 protsendini ning inimeste omaosaluseks jääb 10 protsenti piirhinnast. Piirmäär muutus järgnevatel abivahenditel:
 - ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid. Lisatakse abivahendi üüri piirmäär, mis on 90% seega abivahendit saab edaspidi ka üürida.
 - ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad. Tõstetakse abivahendi piirmäära 70%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.30.18 rinnaproteesid. Tõstetakse abivahendi piirmäära 70%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.30.21.01 silmaproteesid (masstoode). Tõstetakse abivahendi piirmäära 80%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individueaalselt valmistatud). Tõstetakse abivahendi piirmäära 80%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid – kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individueaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid). Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 70%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.33.00.02 jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid). Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 70%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid). Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.
 - ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus. Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.

- ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbaja. Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid. Tõstetakse seni kehtinud müügi- ja üüritehingute piirmäära 70% asemel 90%-le.
- ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid. Tõstetakse seni kehtinud müügi piirmäära 60%-lt 90%-le.
- ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid. Luuakse SKA ettepanekul uus tehinguliik ja võimaldatakse abivahendit ka müüa. Tõstetakse ka abivahendil piirmäära, mis on edaspidi müügi ja üüri puhul 90% (varem üüri puhul 80%).
- ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused abivahendil piirmäära tõstetakse 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid abivahendil piirmäära tõstetakse 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 09.12.33 siibrid. Abivahendil piirmäära tõstetakse 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid. Abivahendil tõstetakse nii üüri kui ka müügi piirmäära 70%-lt 80%-le.
- ISO-kood 06.00.03 proteeside hooldus (remont). Tõstetakse proteeside hoolduse piirmäära 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.03.03 käimiskepid. Tõstetakse abivahendi piirmäära 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.03.06 küünarkargud. Tõstetakse abivahendi piirmäära 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud. Tõstetakse abivahendi piirmäära 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.03.16 harkkepid. Tõstetakse abivahendi piirmäära 50%-lt 90%-le.

- ISO-kood 12.06.03 käimisraamid. Tõstetakse abivahendi piirmäära 60%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.06.06 rulaatorid (müük, üür). Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 40%-lt 90%-le ja üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.06.09 käimistoolid. Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.06.12 käimislauad. Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.12.04 auto kohandused mootori käsitlemiseks. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.12.05 auto kohandused käsipiduri käsitlemiseks. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.12.07 auto kohandused roolisüsteemi käsitlemiseks. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.23.03 invarollerid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 50%-lt 90%-le.

- ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.31.03.01 libistamislauad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.31.03.02 libilina. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid. Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed. Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 18.03.15 voodilauad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 18.10.03 seljatoed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

- ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.06.21.03 varuosad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

- ISO-kood 22.27.03 signalseerimisvahendid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.27.09 vastuvõtjad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.27.21 keskkonnahäiresüsteemid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 24.21.03 haaramistangid. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 50%-lt 90%-le.
- ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 80%-lt 90%-le.
- ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad. Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.
- Kohandati ja muudeti abivahendite loetelu pealkirjasid.
- Abivahendite rühma ja abivahendite nimetuse puhul täpsustati osasid abivahendite nimetusi, et oleks selgemini arusaadavam, milliseid abivahendeid mõeldakse: ISO-kood 06.18.00.01 lamineeritud hülss ülajäsemele sõnastatakse ümber proteesihülss ülajäsemeproteesile, ISO-kood 06.18.00.02 silikoonhülss ülajäsemele sõnastatakse ümber proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile, ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid – abivahendi nimetust täiendatakse parukatega.

- Muudeti osade abivahendite täpsustust või abivahendi grupi kirjeldust, et oleks selgem, milliseid abivahendeid võimaldatakse konkreetse ISO-koodi alt. Muudatused mõjutasid sääreproteese (kõik aktiivsusgrupid), põlve- ja reieproteese (kõik aktiivsusgrupid), kolmerattalisi jalgrattaid pedaalidega (ISO-kood 12.18.06.02) ja kaasaskantavat kaldteed (ISO-kood 18.30.15).
- Juukseproteesid ja parukad (ISO-kood 06.30.03) sätestati juukse pikkus 40 cm, et seada selged tingimused, millises pikkuses juukseproteese SKA loetelu järgi hüvitab ja et tagada kõigile juukseproteesi vajavatele inimestele võrdsed võimalused.
- Tualetitoolid (ISO-kood 09.12.03.01) täpsustatakse, et selle ISO-koodi puhul on mõeldud ratastega ja ilma ratasteta tualetitool, samuti ratasteta kaks ühes poti- ja dušitoole.
- Laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed (ISO-kood 09.30.24) eemaldatakse sisult dubleeriv täpsustus, kuna abivahendi nimetused sisaldavad juba infot kellele, millised ja mis imavusega tooted on mõeldud.
- Täpsustati kahekäeratastoolidel, ühekäeratastoolide ja elektriliste ratastoolide täpsustuste veergusid. Muudatused on leitavad loetelus. Näiteks ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III puhul täpsustati, et tegu on rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega aktiivratastooliga ning ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV täpsustati, et tegu on väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega ülikerge ja funktsionaalse aktiivratastooliga.
- Viidi kõrvasiseste ja kõrvataguste kuulmisabivahendite seni kitsenduste all olnud näidustus üle abistava kirjelduse juurde.
- Võimaldatakse kahekäeratastoole (aktiivsusgrupp III, IV) ja ühekäeratastoole (aktiivsusgrupp III, IV) ja elektrilised ratastoole (aktiivsusgrupp III) lisaks üürimisele ka müüa.
- Sõna eritaotlus asendati sõnadega erandi taotluse alusel.

- Abistava kirjelduse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib veergu muudeti – täpsustati ja lisati kirjelduses olevate ISO-koodide numbrite juurde nende nimetused.
- Täpsustati järgmiste abivahendite puhul kirjeldust, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib:
 - ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks
 - ISO-kood 04.33.06.01 püsiva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid
 - ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid
 - ISO-kood 04.48.08.01 individuaalsete kohandamisvõimalustega seisulauad lastele
 - ISO-kood 04.48.08.02 lisavarustusega vertikaliseerimisfunktsiooniga seisuraamid, hüvitamisele ei kuulu trenažöörid ja treeningseadmed
 - ISO-kood 04.48.08.03 ratastoolid, millel on püstitõusmisfunktsioon
 - ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I
 - ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II
 - ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III
 - ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV
 - ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I
 - ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II
 - ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III
 - ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV
- Järgmiste abivahendite puhul täpsustati võrreldes kehtiva määrusega senist näidustuste osa ehk abistavat kirjeldust, kus sätestatakse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral on abivahend inimesele näidustatud:
 - ISO-kood 09.03.39 söögipõll
 - ISO-kood 12.03.03 käimiskepid
 - ISO-kood 12.03.06 küünarkargud
 - ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud
 - ISO-kood 12.03.16 harkkepid
 - ISO-kood 12.06.03 käimisraamid
 - ISO-kood 12.06.06 rulaatorid
 - ISO-kood 12.06.09 käimistoolid
 - ISO-kood 12.06.12 käimislauad
 - ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad

- ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega
- ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 12.23.03 invarollerid Elektrilised ratastoolid
- ISO-kood 12.23.06.01 aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 12.23.06.02 aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.23.06.03 aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 12.27.07.00 kärud
- ISO-kood 12.31.03.01 libistamislauad
- ISO-kood 12.31.03.02 libilinal
- ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks
- ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed 27
- ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid
- ISO-kood 12.36.21 lingtõstukid
- ISO-kood 12.39.00 juhtkoer
- ISO-kood 18.03.15 voodilauad
- ISO-kood 18.09.21.01 eriistmed – kategooria I
- ISO-kood 18.09.21.02 eriistmed – kategooria II
- ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III
- ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad
- ISO-kood 18.12.10 elektrilise reguleerimisega voodid
- ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed
- ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed
- ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee
- ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed
- ISO-kood 22.06.15.01 kõrvatagused
- ISO-kood kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed
- ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus
- ISO-kood 22.12.15 punktkirja kirjutusmasinad

- ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid
 - ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed
-
- Korduva tõendi vajadus puudub järgmiste abivahendite puhul:
 - ISO-kood 04.48.08.01 individuaalsete kohandamisvõimalustega seisulauad lastele
 - ISO-kood 04.48.08.02 lisavarustusega vertikaliseerimisfunktsiooniga seisuraamid, hüvitamisele ei kuulu trenažöörid ja treeningseadmed
 - ISO-kood 04.48.08.03 ratastoolid, millel on püstitõusmisfunktsioon
 - Korduva tõendi vajadus on edaspidi suka- ja sokijalgatõmbaja puhul (ISO kood 09.09.03).
 - Uriini absorbeerivad abivahendid (ISO-kood 09.30) on kuni 15-aastaste laste puhul korduva tõendi esitamise kohustus iga 2 aasta tagant.
 - Kolmerattalised jalgrattad pedaalidega (ISO-kood 12.18.06.02) viidi sisse parandus seoses abivahendite võimaldamisega eelneva puude tuvastamiseta.
 - Enam ei pea õed ega ämmaemandad läbima eraldi SKA täiendkoolitust selleks, et abivahendi tõendit väljastada. Alates 2021. aastast saavad tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda eriala lõpetanud sama koolituse oma erialase õppe raames.
 - Tõsteti järgnevate abivahendite piirhindasid:
 - ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid
 - ISO-kood 04.48.08.01 laste seisuraamid ja -toed
 - ISO-kood 04.48.08.02 täiskasvanute seisuraamid
 - ISO-kood 04.48.08.03 püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid
 - ISO-kood 06.00.02 mansett
 - ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont
 - ISO-kood 06.18.00.02 proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile
 - ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid
 - ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid
 - ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

- ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid
- ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid
- ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid
- ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile
- ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile
- ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile
- ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile
- ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad
- ISO-kood 06.30.21.01 silmaproteesid (masstoode)
- ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)
- ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)
- ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbaja
- ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid
- ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid
- ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused
- ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid
- ISO-kood 09.12.33 siibrid
- ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid
- ISO-kood 09.30.00.02 ühekordsed imavad aluslinad 60 x 60 cm
- ISO-kood 09.30.00.03 ühekordsed imavad aluslinad 60 x 90 cm
- ISO-kood 09.30.00.05 ühekordsed imavad aluslinad 70–90 x 210 cm
- ISO-kood 09.30.24.09 laste imavad püksid XL 15–30 kg
- ISO-kood 09.30.24.38 püksmähkmed 1900–2499 ml XL
- ISO-kood 09.30.24.47 püksmähkmed 3000–3699 ml M
- ISO-kood 09.30.24.62 vöömähkmed 1900–2499 ml XS–S
- ISO-kood 09.30.24.81 imavad püksid kuni 1399 ml XS–S
- ISO-kood 09.30.24.83 imavad püksid kuni 1399 ml L
- ISO-kood 09.30.24.87 imavad püksid 1400–1699 ml XS–S
- ISO-kood 09.30.24.88 imavad püksid 1400–1699 ml M

- ISO-kood 09.30.24.93 imavad püksid üle 1700 ml XS–S
- ISO-kood 09.30.24.94 imavad püksid üle 1700 ml M
- ISO-kood 09.30.24.95 imavad püksid üle 1700 ml L
- ISO-kood 09.30.24.96 imavad püksid üle 1700 ml XL–XXL
- ISO-kood 09.30.39.02 püksid mähkmete fikseerimiseks M
- ISO-kood 09.30.39.03 püksid mähkmete fikseerimiseks L
- ISO-kood 09.30.39.04 püksid mähkmete fikseerimiseks XL
- ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid
- ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad
- ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas
- ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud
- ISO-kood 12.03.16 harkkepid
- ISO-kood 12.06.06 rulaatorid
- ISO-kood 12.06.09 käimistoolid
- ISO-kood 12.06.12 käimislauad
- ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega
- ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III
- ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV
- ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid
- ISO-kood 12.23.06.01 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp I
- ISO-kood 12.23.06.02 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp II
- ISO-kood 12.23.06.03 elektrilised ratastoolid
- ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad
- ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad
- ISO-kood 12.27.07.00 kärud
- ISO-kood 12.27.07.01 toaraam
- ISO-kood 12.27.07.02 õueraam
- ISO-kood 12.31.03.02 libilinad
- ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed
- ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid
- ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed
- ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

- ISO-kood 18.09.21.01 eriistmed – kategooria I
- ISO-kood 18.09.21.02 eriistmed – kategooria II
- ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III
- ISO-kood 18.10.03 seljatoed
- ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad
- ISO-kood 22.03.06.01 prilliklaasid Dsph, cyl
- ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid
- ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid
- ISO-kood 22.06.12.04 kuuldeaparaadi individuaalne otsak
- ISO-kood 22.06.21.01 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessor
- ISO-kood 22.18.03.01 daisypileierid
- ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud
- ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad
- ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad
- ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad

Abiks abivahendite loetelu ja teatmiku kasutamisel

Antud teatmikus on abivahendid järjestatud ISO koodide alusel vastavalt abivahendite loetelule. Abivahendite koodid ja nimetused tulenevad rahvusvahelisest ISO klassifikaatorist (ISO standardis 9999:2011 määratletud koodid) ning neid on võimalik jälgida paralleelselt abivahendite loeteluga.

Abivahendite loetelu on kättesaadav

https://www.riigiteataja.ee/aktiisa/1291/2202/4058/SOM_m58_lisa.pdf#

Abivahendite loetelu sisaldab mitmeid tähistatud lahtreid nagu eelduskood, välistav kood, kasutusaeg jm ja millest antud teatmikus on välja toodud vaid esmavajalik.

Samuti on teksti paremaks haaramiseks lühendatud teatud lahtrite pealkirju.

Kindlasti tasub tutvuda ka abivahendite loeteluga, kus on välja toodud ka abivahendite piirhind, piimäär jm.

Teatmikus oleva info kiiremaks haaramiseks abistavad selgitused:

- Abivahendi ISO-kood ehk abivahendit täpsustav kood - abivahendile määratud ISO kood.
- Abivahendite rühma ja abivahendi nimetus - vastava ISO koodi nimetus.
- Kitsendus - abivahendi täpsustus või abivahendi grupi kitsendus kirjeldab täpsemalt antud ISO koodi alt hüvitatava abivahendi omadusi ja või kellele antud abivahend mõeldud on.
- Piirlimiit kasutusaja jooksul - koguseline piirlimiit aastate või kuude arvestuses näitab mitu tükki, pakki või paari abivahendit selle kasutusaja jooksul hüvitatakse.
- Näidustus – abistav kirjeldus, millise funktsioonipiiranguga või terviseprobleemi korral abivahend sobib. Kirjeldab isikut, kellel on õigus abivahendit riigi osalusega soetada. Lisaks on näidustuse all välja toodud, millist toodet on võimalik veel sama tõendi alusel soetada.
- Eelduskood (SKA soodustingimustel teostatud tehing, mis peab oleme eelnevalt tehtud märgitud abivahendi saamiseks) - juhul kui ISO koodil on

eelduskood, peab selle ISO koodiga abivahendi soetamiseks olemas olema varasem tehtud tehing antud eelduskoodiga.

- Välistav kood (SKA soodustingimustel teostatud tehing, mille tõttu ei võimaldata märgitud abivahendit) - juhul kui ISO koodil on välistav kood ja isik on teinud varasemalt tehingu antud välistava koodiga, ei ole tal õigust riigi osalusega seda abivahendit soetada.
- Abivahendi vajaduse tuvastaja - näitab, kes võib antud abivahendi vajaduse tuvastada ja sellekohase tõendi väljastaja.
- Tähis ÜÜR - abivahend on ainult üüritav.
- Tähis MÜÜK/ÜÜR - abivahend on nii ostetav kui üüritav.
- Tähis puudub - abivahend on ainult ostetav.

Abivahendi tõendile märgib väljastaja lisaks isiku andmetele, väljastamise kuupäevale ja väljastaja enda andmetele ka vajaliku abivahendi nimetuse või ISO koodi. Abivahendi tõendil olev abivahendi nimetus või ISO kood peavad olema võimalikult täpsed. Kuna ettevõtete tootevalik on lai, annab see täpsemad juhised ettevõttes valiku tegemiseks ja aitab nii vältida ebasobiva ostu tegemist!

Kõik teatmikus loetletud ISO koodid, millega sooritatakse tehing teenuseosutaja juures, on märgistatud suurte tähtedega ning tumesinise kirjaga. Näiteks **ABIVAHEND ISO 11.11.11.**

Teatmikus on igal ISO koodil toodud välja ka määrusejärgsed spetsialistid/tervishoiutöötajad, kes saavad tõendeid väljastada. Pane tähele, et õdede ja ämmaemandate puhul saavad tõendeid väljastada vastava koolituse või alates 2020/2021 õppeaastast ämmaemanda või õe eriala läbinud spetsialistid, kelle nimekirjad on leitavad Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Iga ISO koodi juures on toodud mitu tükki abivahendit kasutusaja jooksul riigipoolse soodustusega osta või üürida saab. See annab ülevaate ka kehapoolsuste kohta - mitu tükki ühe kehapoolse kohta kasutusaja jooksul soetada saab.

04 Abivahendid inimese raviks

04.33 Lamatiste vältimise abivahendid

- ISTMEPADJAD LAMATISTE VÄLTIMISEKS ISO 04.33.03.01

Kitsendus: lamatise ennetavad istmepadjad ratastooli kasutajale.

Eelduskood: koodidega 12.22 (käsiratastoolid) ja/või 12.23 (elektrilised ratastoolid) või 12.27 (käru, toaraam, õueraam) tehingu teostanud isik.

Näidustus:

- Isikud, kellel on hinnatud risk lamatiste tekkimiseks (nt Branden skaala alusel), raske või täielik probleem naha kaitse- ja paranemisfunktsioonides.
- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning kes võivad vajada kõrvalabi siirdumisel.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 2a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

04.33.06 Madratsid lamatiste vältimiseks

- PÜSIVA SURVEJAOTUSEGA LAMATISI ENNETAVAD MADRATSID ISO 04.33.06.01

Kitsendus: püsiva survejaotusega lamatise ennetav madrats: erineva täitematerjali- või pinnastruktuuriga (geel-, helme-, õhkmadrats, seksioonideks jagatud vahtmadrats, madratsid, mille sisemuses survejaotus ei muutu). Hüvitamisele ei kuulu standardsed poroloonmadratsid.

Näidustus:

- Isikud, kellel on hinnatud risk lamatiste tekkimiseks (nt Branden skaala alusel) raske või täielik probleem naha kaitse- ja paranemisfunktsioonides, keha põhiasendi muutmisel.
- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning kes võivad vajada kõrvalabi siirdumisel.
- Tõend laieneb koodile 18.12.10 (elektrilise reguleerimisega voodid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

- **MUUTUVA SURVEJAOTUSEGA LAMATISI ENNETAVAD MADRATSID ISO 04.33.06.02**

Kitsendus: muutuva survejaotusega lamatise ennetav madrats: ühes ja/või mitmes kihis õhuga täituvaid ja tühjenevaid kambreid sisaldav madrats.

Näidustus:

- Isikud, kellel on hinnatud risk lamatiste tekkimiseks (nt Braden skaala alusel), raske või täielik probleem naha kaitse- ja paranemiskõrvalabi funktsioonides, keha põhiasendi muutmisel.
- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning kes võivad vajada kõrvalabi siirdumisel.
- Tõend laieneb koodile 18.12.10 (elektrilise reguleerimisega voodid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 3a jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

04.48 Liikumis-, jõu- ja tasakaalutreeningu seadmed

04.48.08 Seisuraamid- ja toed

Kitsendus: seisuraamid, -toed, püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 8a jooksul, lapsed 2 tk, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut.

- **LASTE SEISURAAMID JA TOED ISO 04.48.08.01**

Kitsendus: individuaalsete kohandamisvõimalustega seisulauad lastele.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem tasakaaluelundi funktsioonides, püstitõusmisel ja püstiasendi säilitamisel.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TÄISKASVANUTE SEISURAAMID ISO 04.48.08.02**

Kitsendus: lisavarustusega vertikaliseerimisfunktsiooniga seisuraamid, hüvitamisele ei kuulu trenažöörid ja treeningseadmed.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem tasakaaluelundi funktsioonides, püstitõusmisel ja püstiasendi säilitamisel.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PÜSTITÕUSMISFUNKTSIOONIGA RATASTOOLID ISO 04.48.08.03**

Kitsendus: ratastoolid, millel on püstitõusmisfunktsioon.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem tasakaaluelundi funktsioonides, püstitõusmisel ja püstiasendi säilitamisel.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

06 Proteesid

06.18 Ülajäsemeproteesid

- **KÄEOSADE PROTEESID ISO 06.18.03**

Kitsendus:

- Tellimusmeditsiiniseade.
- Sõrmeproteesid.
- Osaline käelaba protees.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud amputatsioon labakäest või sõrmedest.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **RANDME JA KÜÜNARVARREPROTEESID ISO 06.18.09**

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud randmeliigese eksartikulatsioon või amputatsioon altpoolt küünarliigest.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KÜÜNARLIIGESEPROTEESID ISO 06.18.12**

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud küünarliigese eksartikulatsioon.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ÕLAVARREPROTEESID ISO 06.18.15**

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud amputatsioon altpoolt õlaliigest.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ÕLAPROTEESID ISO 06.18.18**

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud õlaliigese eksartikulatsioon.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.18.00 Ülajäseme hülsid

- **PROTEESIHÜLSS ÜLAJÄSEMEPROTEESILE ISO 06.18.00.01**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele

- **PROTEESI SISEVOODER (LAINER) ÜLAJÄSEMEPROTEESILE ISO 06.18.00.02**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

06.24 Alajäsemeproteesid

- **JALAOSADE PROTEESID ISO 06.24.03**

Kitsendus:

- Tellimusmeditsiiniseade.
- Varbaprotees, osaline jalalaba protees.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud amputatsioon hüppeliigese või jalalaba piirkonnas.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta. Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.24.09 Sääreproteesid

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta. Lapsed vastavalt vajadusele.

- **SÄÄREPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP I ISO 06.24.09.01**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud amputatsioon allpool põlve.
- K-tase 1 (siseruumides liikuja): Isikul on võime või potentsiaal kasutada proteesi siirdumisteks või liikumiseks tasastel pindadel piiratud aja jooksul läbides vahemaid ühtlase kõnnirütmiga. Proteesi abil on isikul võimalik liikuda oma majapidamises ja kodu piires. (Sobib ka isikule, kelle aktiivustase on hinnatud K-tasemetele 2, 3 või 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **SÄÄREPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP II ISO 06.24.09.02**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud amputatsioon allpool põlve.
- K-tase 2 (piirangutega välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal ületada proteesiga madalaid keskkonnatakistusi nagu äärekivid, trepid või ebatasased pinnad. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla lähiümbruskonnas. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tasemetele 3 või 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **SÄÄREPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP III ISO 06.24.09.03**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud amputatsioon allpool põlve.
- K-tase 3 (välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal liikuda proteesiga muutuva kõnnirütmiga erinevates keskkondades ületades enamikke keskkonnatakistusi. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla kõikides töö, hobi või õppega seotud tegevustes. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tasemele 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **SÄÄREPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP IV ISO 06.24.09.04**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud amputatsioon allpool põlve.
- K-tase 3 (välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal liikuda proteesiga muutuva kõnnirütmiga erinevates keskkondades ületades enamikke keskkonnatakistusi. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla kõikides töö, hobi või õppega seotud tegevustes. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tasemele 4).

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.24.15 Põlve- ja reieproteesid

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta. Lapsed vastavalt vajadusele.

- **PÕLVE- JA REIEPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP I ISO 06.24.15**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud põlveliigese eksartikulatsioon või amputatsioon ülaltpoolt põlve.
- K-tase 1 (siseruumides liikuja): Isikul on võime või potentsiaal kasutada proteesi siirdumisteks või liikumiseks tasastel pindadel piiratud aja jooksul läbides vahemaid ühtlase kõnnirütmiga. Proteesi abil on isikul võimalik liikuda oma majapidamises ja kodu piires. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tasemetele 2, 3, 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PÕLVE- JA REIEPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP II ISO 06.24.15.02**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud põlveliigese eksartikulatsioon või amputatsioon ülaltpoolt põlve.
- K-tase 2 (piirangutega välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal ületada proteesiga madalaid keskkonnatakistusi nagu äärekivid, trepid või ebatasased pinnad. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla lähiümbruskonnas. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tasemetele 3 või 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PÕLVE- JA REIEPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP III ISO 06.24.15.03**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud põlveliigese eksartikulatsioon või amputatsioon ülaltpoolt põlve.
- K-tase 3 (välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal liikuda proteesiga muutuva kõnnirütmiga erinevates keskkondades ületades enamikke keskkonnatakistusi. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla kõikides töö-hobi-õppega seotud tegevustes. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tase 4).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PÕLVE- JA REIEPROTEESID – AKTIIVSUSGRUPP IV ISO 06.24.15.04**

Kitsendus: piirhind sisaldab valmis proteesi lamineeritud proteesihülsiga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on teostatud põlveliigese eksartikulatsioon või amputatsioon ülaltpoolt põlve.
- K-tase 3 (välistingimustes liikuja): Isikul on võime või potentsiaal liikuda proteesiga muutuva kõnnirütmiga erinevates keskkondades ületades enamikke keskkonnatakistusi. Proteesi abil on isikul võimalik toime tulla kõikides töö-hobi-õppega seotud tegevustes. (Sobib ka isikule, kelle aktiivsustase on hinnatud K-tase 4).

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PUUSAPROTEESID ISO 06.24.18**

Kitsendus: tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus: isikud, kellel on teostatud puusaliigese eksartikulatsioon.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 7a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.24.41 Alajäseme hülsid

- **PROTEESIHÜLSS SÄÄREPROTEESILE ISO 06.24.41.05**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 3 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

- **PROTEESIHÜLSS PÕLVE- JA REIEPROTEESILE ISO 06.24.41.06**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 3 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

- **PROTEESI SISEVOODER (LAINER) SÄÄREPROTEESILE ISO 06.24.41.07**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 4 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

- **PROTEESI SISEVOODER (LAINER) PÕLVE- JA REIEPROTEESILE ISO 06.24.41.08**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 4 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

- **MANSETT ISO 06.00.02**

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul ühe kehapoole kohta.

Vajaduse tuvastaja: abivahendi ettevõtte.

- **PROTEESIDE VARUOSAD/HOOLDUS/REMONT 06.00.03**

Kitsendus: proteeside varuosad, hooldus ja remont va. garantiiperioodi jooksul.

Eelduskood: koodidega 06.18 (ülajäseme proteesid), 06.24 (alajäseme proteesid) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 5a jooksul kogus piirhinna ulatuses ühe kehapoole kohta.

Vajaduse tuvastaja: abivahendi ettevõtte.

06.30 Muud proteesid

- **JUUKSEPROTEESID JA PARUKAD ISO 06.30.03**

Kitsendus: juukseproteesid ja parukad, juuste pikkusega kuni 40cm.

Näidustus: isikud, kellel esineb ulatuslike kolletega või täielik alopeetsia või peanaha armistumisega seotud ulatuslik juuksetus (va juuste hõrenemise ja androgeense alopeetsia korral).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 2a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: naha- ja suguhaigustearst (dermatoveneroloog). Korduv tõend – perearst.

- **RINNAPROTEESID ISO 06.30.18**

Näidustus: isikud, kellel esineb osaline või täielik rinna puudumine.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 4a jooksul ühe kehapoole kohta. Lapsed vastavalt vajadusele.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.30.21 Silmaproteesid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul ühe kehapoole kohta.
Lapsed vastavalt vajadusele.

- **SILMAPROTEESID (MASSTOODE) ISO 06.30.21.01**

Näidustus: isikud, kellel esineb silmamuna täielik puudumine.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **SILMAPROTEESID (INDIVIDUAALSELT VALMISTATUD) ISO 06.30.21.02**

Näidustus: isikud, kellel esineb silmamuna täielik puudumine.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

06.33 Ortopeedilised jalatsid

06.33.00 Jalatsid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 paari kalendriaastas. Lapsed 3 paari kalendriaastas.
Korduva tõendi vajadus iga 2 aasta tagant.

- **JALATSID KATEGOORIA I ISO 06.33.00.01 (LASTELE JA TÄISKASVANUTELE INDIVIDUAALSELT VALMISTATUD ORTOPEEDILISED JALATSID)**

Kitsendus:

- Individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid.
- Tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus:

- Isikud, kelle labajala haigusseisundid ei võimalda kanda masstoodanguna valmistatud ortopeedilisi jalatseid või masstoodanguna valmistatud eritellimus ortopeedilisi jalatseid.
- Moondunud labajalast tingitud haigusseisundid (komppöidus, välja- ja sissepöördpöid, varvaste ja/või labajala osaline puudumine, lihasedüstroofia ja -atroofia, alajäseme parees (sh ripppöidus), raske hüpermobiilsuse sündroom, lümfödeem/tursed, raskete neuroloogiliste ja neurotroofiliste

probleemidega seotud seisundid, traumajärgsed rasked deformatsioonid, ebavõrdne alajäsemete pikkus al 1 cm).

- Tõend laieneb koodile 06.33.00.02 (jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.03 (jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.04 (jalatsid - kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.05 (jalatsid - kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.00 (jalatsite kohandus).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, füsioterapeut, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõend: perearst).

- **JALATSID - KATEGOORIA II ISO 06.33.00.02 (TÄISKASVANUTE ORTOPEEDILISED JALATSID)**

Kitsendus:

- Ortopeedilised jalatsid (ainult CE-märgistusega masstoodangu jalatsid - meditsiiniseade EL määruse 2017/745 artikkel 2 tähenduses), sh eritellimusel valmistatud masstoodangu jalats.
- Anti varus jalatsid, ortoosijalatsid, laiema liistuga jalatsid labajala deformatsioonide/haavandite/tursete korral.
- Hüvitamisele kuuluvad jalatsid, millel on vähemalt kaks omadust: vahetatav ortopeediline sisetald, laiem liist, kõrgem ja sügavam päkaosa, hõõrdumise ja haavandite vältimiseks pehmendatud materjalidest (sh spetsiaalselt diabeetikute jaoks toodetud jalatsid), tugevdatud kannaosa ja hüppeliigese toetus.

Näidustus:

- Isikud, kes vajavad anti varus jalatseid, ortoosijalatseid, tugeva kannaosa ja hüppeliigese toetusega jalatseid, laiema liistu ja pehmendatud päkaosaga jalatseid deformatsioonide/haavandite/ tursete/lümfodeemi korral.
- Isikud, kes võivad vajada eritellimusel toodetud jalatseid (nt jalgade erinev suurus, tugevad tursed, vajadus jalatsi reguleerimise järele).
- Moondunud labajalast tingitud haigusseisundid (komppöidus, välja- ja sissepöörpöid, varvaste ja/või labajala osaline puudumine, lihasedüstroofia ja -atroofia, alajäseme parees (sh riippöidsus), raske hüpermobiilsuse sündroom, lümfödeem/tursed, raskete neuroloogiliste ja neurotroofiliste probleemidega seotud seisundid, traumajärgsed rasked deformatsioonid, ebavõrdne alajäsemete pikkus (vahe alates 1 cm).
- Tõend laieneb koodile 06.33.00.01 (jalatsid - kategooria I (lastele ja

täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)),
06.33.00.03 (jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)),
06.33.00.04 (jalatsid - kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)),
06.33.00.05 (jalatsid - kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)),
06.33.00.00 (jalatsite kohandus).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, füsioterapeut, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõend: perearst).

- **JALATSID - KATEGOORIA III ISO 06.33.00.03 (TÄISKASVANUTE ORTOPEEDILISED JALATSID)**

Kitsendus:

- Masstoodanguna valmistatud ortopeedilised jalatsid (ainult CE-märgistusega masstoodangu jalatsid - meditsiiniseade EL määruse 2017/745 artikkel 2 tähenduses).
- Hüvitamisele kuuluvad jalatsid, millel on vähemalt kaks omadust: vahetatav sisetald, laiem liist, kõrgem ja sügavam päkaosa, hõõrdumise ja haavandite vältimiseks on kasutatud pehmendatud materjale (sh spetsiaalselt diabeetikute jaoks toodetud jalatsid), tugevdatud kannaosa ja hüppeliigese toetus.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb vähenenud jalgade tundlikkus ning haavandite tekkerisk; isikud, kellel esineb labajala deformatsioon (nt. haamervarbad, hallux valgus või varus).
- Isikud, kellel esineb hüppeliigese ebastabiilsus või valgus või varus asend.
- Tõend laieneb koodile 06.33.00.01 (jalatsid - kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.02 (jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.04 (jalatsid - kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.05 (jalatsid - kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.00 (jalatsite kohandus).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, füsioterapeut, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõend: perearst).

- **JALATSID - KATEGOORIA II ISO 06.33.30.04 (LASTE ORTOPEEDILISED JALATSID)**

Kitsendus:

- Laste ortopeedilised jalatsid (ainult CE-märgistusega masstoodangu jalatsid - meditsiiniseade EL määruse 2017/745 artikkel 2 tähenduses, sh eritellimusel valmistatud masstoodangu jalats).
- Anti varus jalatsid, ortoosijalatsid, laiema liistuga jalatsid labajala deformatsioonide/haavandite/tursete korral.
- Hüvitamisele kuuluvad jalatsid, millel on tugevdatud kannaosaja hüppeliigese toetus, sisetalla vahetamise või individuaalse sisetalla lisamise võimalus, reguleeritavad kinnitused, avar ja laiem kingasuue, laiem liist, stabiilne mittelibisev tald.

Näidustus:

- Lapsed, kes vajavad anti varus jalatseid, ortoosijalatseid, tugeva kannaosaja hüppeliigese toetusega jalatseid, laiema liistu ja pehmendatud päkaosaga jalatseid deformatsioonide/haavandite/ tursete/lümfödeemi korral.
- Lapsed, kes võivad vajada eritellimusel toodetud jalatseid (nt jalgade erinev suurus, tugevad tursed, vajadus jalatsi reguleerimise järele).
- Moondunud labajalast tingitud haigusseisundid (komppööldus, välja- ja sissepöördpööld), varvaste ja/või labajala osaline puudumine, lihasedüstroofia ja -atroofia, alajäseme parees (sh rippööldsus), raske hüpermobiilsuse sündroom, lümfödeem/tursed, raskete neuroloogiliste ja neurotroofiliste probleemidega seotud seisundid, traumajärgsed rasked deformatsioonid, ebavõrdne alajäsemete pikkus (vahe alates 1 cm).
- Tõend laieneb koodile 06.33.00.01 (jalatsid - kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.02 (jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.03 (jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.05 (jalatsid - kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.00 (jalatsite kohandus).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, füsioterapeut, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõend: perearst).

- **JALATSID – KATEGOORIA III ISO 06.33.00.05 (LASTE ORTOPEEDILISED JALATSID)**

Kitsendus:

- Laste masstoodanguna valmistatud ortopeedilised jalatsid (ainult CE-märgistusega masstoodangu jalatsid - meditsiiniseade EL määruse 2017/745 artikkel 2 tähenduses).
- Hüvitamisele kuuluvad jalatsid, millel on tugevdatud kannaosaja hüppeliigese toetus, sisetalla vahetamise või individuaalse sisetalla lisamise võimalus, reguleeritavad kinnitused, stabiilne mittelibisev tald.

Näidustus:

- Lapsed, kellel esineb hüppeliigese valgus või varus asend, hüppeliigese ebastabiilsus, labajala deformatsioon, pikivõlvi sügav lamendumine.
- Tõend laieneb koodile 06.33.00.01 (jalatsid - kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.02 (jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.03 (jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.04 (jalatsid - kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.00 (jalatsite kohandus).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, füsioterapeut, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõend: perearst).

- **JALATSITE KOHANDUS ISO 06.33.00.00**

Kitsendus: jalatsite kohandamine (tallatõste alates 1 cm, ninaosa täitmine).

Eelduskood: koodiga 06.33.00.01 (jalatsid - kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.02 (jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.03 (jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.04 (jalatsid - kategooria II (laste ortopeedilised jalatsid)), 06.33.00.05 (jalatsid - kategooria III (laste ortopeedilised jalatsid)) tehingu teostanud isik.

Näidustus:

- Ebavõrdne alajäsemete pikkus (vahe alates 1 cm), varvaste ja/või jalalaba osaline puudumine.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 paari kalendriaastas. Lapsed 3 paari kalendriaastas.

Vajaduse tuvastaja: varasem tehtud tehing eelduskoodiga

09 Enesehoolde ja -kaitsevahendid

09.03 Rõivad ja jalatsid

- SÖÖGIPÕLL ISO 09.03.39

Näidustus: isik, kellel on püsiv raske või täielik probleem toidu manustamise või söömise funktsioonides.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 120 tk ühes kuus (tõend 2a).

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

09.09 Abivahendid riietumiseks ja lahtiriietumiseks

- SUKA-JA SOKIJALGATÕMBAJA ISO 09.09.03

Näidustus:

- Isikud, kellel on raske või täielik probleem liigeste liikuvuse funktsioonides, mis takistab soki ja/või suka jalgapanemist.
- Isikud, kellel on raske või täielik probleem tasakaalu hoidmisel ja/või kellel on alakeha halvatus.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 2a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

09.12 Tualeti kasutamise abivahendid

09.12.03 Tualetitoolid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk.

- TUALETITOOLID ISO 09.12.03.01

Kitsendus: tualetitoolid ratastega ja ilma, ratasteta kaks ühes poti- ja dušitoolid.

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha pöhiaseendi muutmisel, käimisel ja tualettruumi toimingutel.
- Tõend laieneb koodile 09.12.15 (potikõrgendused), 09.33.03 (vanni- ja dušitoolid) ja 09.33.12 (vanni-, duši- ja mähkimislauad).

Abivahendi kasutusaeg: 4a, MÜÜK/ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **POTI- JA DUŠITOOLID ISO 09.12.03.02**

Kitsendus: kogumismahutiga ratastega kaks ühes poti ja dušitoolid.

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha pöhiaseendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad kõrvalabi enda pesemisel.
- Tõend laieneb koodile 09.12.15 (potikõrgendused), 09.33.03 (vanni- ja dušitoolid) ja 09.33.12 (vanni-, duši- ja mähkimislauad).

Abivahendi kasutusaeg: 4a, MÜÜK/ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **POTIKÕRGENDUSED ISO 09.12.15**

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem alajäseme liigete liikuvuse ja lihasjõu funktsioonides.
- Tõend laieneb koodile 09.12.03.01 (tualetitoolid), 09.12.03.02 (poti- ja dušitoolid), 09.33.03 (vanni- ja dušitoolid) ja 09.33.12 (vanni-, duši- ja mähkimislauad).

Piirlimiit kasutusaaja jooksul: 1 tk 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TUALETPABERTANGID ISO 09.12.27**

Näidustus: isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem kehatüve painutamisel ja roteerimisel.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **SIIBRID ISO 09.12.33**

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihaskõhu ja lihastoonuse funktsioonides, keha põhiasendi muutmisel, käimisel ja tualettruumi toimingutel ning kes võivad nendest piirangutest lähtuvalt olla voodikesksed.
- Isikud, kes ei ole võimelised tualetti, potitooli või poti- dušitooli kasutama.
- Isikud, kelle elukeskkonnas on probleeme tualettruumi ligipääsetavusega.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

09.21 Naha kaitse ja puhastamise vahendid

- **NAHAPESEMISVAHENDID ISO 09.21.06**

Kitsendus:

- Veevabad pesuvahendid uriinipidamatusega inimestele naha puhastamiseks – pesukreem ja -vaht, veevabad niisutava toimega ja/või barjääri tekitavad intiimpiirkonna pesuvahendid pH tasemega 5,5 (hüvitamisele ei kuulu šampoonid, veega mahapestavad seebid, dušigeelid, dušiõlid).

Eelduskood: Koodiga 09.30 (uriini absorbeerivad abivahendid) tehingu teinud isik. Tervisekassa rahastusega kateetreid ja uriinikotte või peenise katteid soetanud isik.

Näidustus:

- Isikud, kes vajavad pesemiseks alternatiivseid veevabasid pesemisvahendeid.
- Isikud, kellel on raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, liikuvuse ja enesehoolduse valdkondades.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühes kuus.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **NAHAKAITSEVAHENDID ISO 09.21.18**

Kitsendus: tsinkoksiidi põhised vahendid uriinipidamatuse korral intiimpiirkonna naha kaitsmiseks ja hooldamiseks.

Eelduskood:

- Koodiga 09.30 (uriini absorbeerivad abivahendid) tehingu teinud isik.
- Tervisekassa rahastusega kateetreid ja uriinikotte või peenise katteid soetanud isik.

Näidustus:

- Isikud, kes kasutavad inkontinentsustooteid ning vajavad nahahooldusel spetsiaalseid nahakaitsevahendeid.
- Isikud, kellel on raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, liikuvuse ja enesehoolduse valdkondades.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühes kuus.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

09.30 Uriini absorbeerivad abivahendid

Vajaduse tuvastaja: korduva tõendi esitamise kohustus iga 2 aasta tagant kuni 15 aastased lapsed (k.a) - perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, õde, ämmaemand (riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikul puudub esmase tõendi vajadus).

09.30.24 Laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb kerge, mõõdukas, raske või täielik probleem kuseeritussüsteemi struktuurides ning urineerimise ja/või defekatsiooni reguleerimisel.
- Laps vajadust tõendava/põhjendava diagnoosiga alates 3a-ks saamisest.
- Kerge inkontinentsusprobleemiga isikud: kuni 599 ml tooted, keskmise või raske inkontinentsusprobleemiga isikud: alates 600 ml tooted.
- Tõend laieneb koodile 09.21 (naha kaitse ja puhastamise vahendid), 09.30.00 (ühekordsed imavad aluslinad), 09.30.39 (uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid), 09.30.45 (veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad), 09.33.30 (keha pesemise või küürimise vahendid).

NB! Antud kitsendus ja näidustus laieneb kõigile loetletud mähkmetele ja sidemetele!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 120 tk kuus

- **LASTE PÜKSMÄHKMED MINI 3- 6 KG ISO 09.30.24.01**
- **LASTE PÜKSMÄHKMED MIDI 4 -9 KG ISO 09.30.24.02**
- **LASTE PÜKSMÄHKMED MAXI 7-18 KG ISO 09.30.24.03**
- **LASTE PÜKSMÄHKMED JUNIOR 11-26 KG ISO 09.30.24.04**
- **LASTE PÜKSMÄHKMED XL 15-30 KG ISO 09.30.24.05**
- **LASTE PÜKSMÄHKMED NIGHT XL – XXL 20-60 KG ISO 09.30.24.06**
- **LASTE IMAVAD PÜKSID MAXI 7 -18 KG ISO 09.30.24.07**

- LASTE IMAVAD PÜKSID JUNIOR 11-26 KG ISO 09.30.24.08
- LASTE IMAVAD PÜKSID XL 15- 30 KG ISO 09.30.24.09
- LASTE IMAVAD PÜKSID 27-57 KG ISO 09.30.24.10
- INKONTINENTSISIDEMED MEESTELE KUNI 399 ML ISO 09.30.24.11
- INKONTINENTSISIDEMED MEESTELE KUNI 400 -599 ML ISO 09.30.24.12
- INKONTINENTSISIDEMED MEESTELE ÜLE 600 ML ISO 09.30.24.13
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 201-299 ML ISO 09.30.24.14
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 300-599 ML ISO 09.30.24.15
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 600- 999 ML ISO 09.30.24.16
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 1000-1499 ML ISO 09.30.24.17
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 1500-1999 ML ISO 09.30.24.18
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 2000-2499 ML ISO 09.30.24.19
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE 2500-2999 ML ISO 09.30.24.20
- INKONTINENTSISIDEMED NAISTELE ÜLE 3000 ML ISO 09.30.24.21
- VORMMÄHKMED 201-299 ML ISO 09.30.24.22
- VORMMÄHKMED 300-599 ML ISO 09.30.24.23
- VORMMÄHKMED 600-999 ML ISO 09.30.24.24
- VORMMÄHKMED 1000-1499 ML ISO 09.30.24.25
- VORMMÄHKMED 1500-1999 ML ISO 09.30.24.26
- VORMMÄHKMED 2000-2499 ML ISO 09.30.24.27
- VORMMÄHKMED 2500-2999 ML ISO 09.30.24.28
- VORMMÄHKMED ÜLE 3000 ML ISO 09.30.24.29

- PÜKSMÄHKMED KUNI 1899 ML XXS-XS ISO 09.30.24.30
- PÜKSMÄHKMED KUNI 1899 ML S ISO 09.30.24.31
- PÜKSMÄHKMED KUNI 1899 ML M ISO 09.30.24.32
- PÜKSMÄHKMED 1900-2499 ML S ISO 09.30.24.35
- PÜKSMÄHKMED 1900-2499 ML M ISO 09.30.24.36
- PÜKSMÄHKMED 1900-2499 ML L ISO 09.30.24.37
- PÜKSMÄHKMED 1900-2499 ML XL ISO 09.30.24.38
- PÜKSMÄHKMED 2500-2999 ML S ISO 09.30.24.41
- PÜKSMÄHKMED 2500-2999 ML M ISO 09.30.24.42
- PÜKSMÄHKMED 2500-2999 ML L ISO 09.30.24.43
- PÜKSMÄHKMED 2500-2999 ML XL ISO 09.30.24.44
- PÜKSMÄHKMED 2500-2999 ML XXL ISO 09.30.24.45
- PÜKSMÄHKMED 3000-3699 ML M ISO 09.30.24.47
- PÜKSMÄHKMED 3000-3699 ML L ISO 09.30.24.48
- PÜKSMÄHKMED 3000-3699 ML XL ISO 09.30.24.49
- PÜKSMÄHKMED ÜLE 3700 ML M ISO 09.30.24.52
- PÜKSMÄHKMED ÜLE 3700 ML L ISO 09.30.24.53
- PÜKSMÄHKMED ÜLE 3700 ML XL ISO 09.30.24.54
- VÖÖMÄHKMED KUNI 1899 ML XS-S ISO 09.30.24.55
- VÖÖMÄHKMED KUNI 1899 ML M ISO 09.30.24.58
- VÖÖMÄHKMED KUNI 1899 ML L ISO 09.30.24.59
- VÖÖMÄHKMED 1900-2499 ML XS-S ISO 09.30.24.62

- VÖÖMÄHKMED 1900-2499 ML M ISO 09.30.24.63
- VÖÖMÄHKMED 1900-2499 ML L ISO 09.20.24.64
- VÖÖMÄHKMED 2500-2999 ML XS-S ISO 09.30.24.67
- VÖÖMÄHKMED 2500-2999 ML M ISO 09.30.24.68
- VÖÖMÄHKMED 2500-2999 ML L ISO 09.30.24.69
- VÖÖMÄHKMED 2500-2999 ML XL ISO 09.30.24.70
- VÖÖMÄHKMED 3000-3699 ML M ISO 09.30.24.73
- VÖÖMÄHKMED 3000-3699 ML L ISO 09.30.24.74
- VÖÖMÄHKMED 3000-3699 ML XL ISO 09.30.24.75
- VÖÖMÄHKMED ÜLE 3700 ML XL ISO 09.30.24.78
- IMAVAD PÜKSID KUNI 1399 ML XS-S ISO 09.30.24.81
- IMAVAD PÜKSID KUNI 1399 ML M ISO 09.30.24.82
- IMAVAD PÜKSID KUNI 1399 ML L ISO 09.30.24.83
- IMAVAD PÜKSID KUNI 1399 ML XL ISO 09.30.24.84
- IMAVAD PÜKSID 1400-1699 ML XS-S ISO 09.30.24.87
- IMAVAD PÜKSID 1400-1699 ML M ISO 09.30.24.88
- IMAVAD PÜKSID 1400-1699 ML L ISO 09.30.24.89
- IMAVAD PÜKSID 1400-1699 ML XL ISO 09.30.24.90
- IMAVAD PÜKSID 1400-1699 ML XXL ISO 09.30.24.91
- IMAVAD PÜKSID ÜLE 1700 ML XS-S ISO 09.30.24.93
- IMAVAD PÜKSID ÜLE 1700 ML M ISO 09.30.24.94
- IMAVAD PÜKSID ÜLE 1700 ML L ISO 09.30.24.95

- IMAVAD PÜKSID ÜLE 1700 ML XL-XXL 09.30.24.96

09.30.00 Ühekordsed imavad aluslinad

Näidustus: tõend laieneb koodile 09.21 (naha kaitse ja puhastamise vahendid), 09.33.30 (keha pesemise või küürimise vahendid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 30 tk ühes kuus.

Vajaduse tuvastaja: korduva tõendi esitamise kohustus iga 2 aasta tagant kuni 15 aastased lapsed (k.a) - perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, õde, ämmaemand (riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikul puudub esmase tõendi vajadus).

- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 40 X 60 CM ISO 09.30.00.01
- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 60 X 60 CM ISO 09.30.00.02
- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 60 X 90 CM ISO 09.30.00.03
- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 80-90 X 140-180 CM ISO 09.30.00.04
- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 70-90 X 210 CM ISO 09.30.00.05
- ÜHEKORDSED IMAVAD ALUSLINAD 90 X 80 CM ISO 09.30.00.06
- VEEKINDLAD MADRATSIKATTED, SH PESTAVAD ALUSLINAD, SH PESTAVAD ALUSLINAD 09.30.45

Näidustus: tõend laieneb koodile 09.21 (naha kaitse ja puhastamise vahendid), 09.33.30 (keha pesemise või küürimise vahendid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kuus.

09.30.39 Uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid

Näidustus: tõend laieneb koodile 09.21 (naha kaitse ja puhastamise vahendid), 09.33.30 (keha pesemise või küürimise vahendid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 5 tk kuus.

Vajaduse tuvastaja: korduva tõendi esitamise kohustus iga 2 aasta tagant kuni 15 aastased lapsed (k.a) - perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, õde, ämmaemand (riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikul puudub esmase tõendi vajadus).

- PÜKSID MÄHKMETE FIKSEERIMISEKS S ISO 09.30.39.01
- PÜKSID MÄHKMETE FIKSEERIMISEKS M ISO 09.30.39.02
- PÜKSID MÄHKMETE FIKSEERIMISEKS L ISO 09.30.39.03
- PÜKSID MÄHKMETE FIKSEERIMISEKS XL ISO 09.30.39.04
- PÜKSID MÄHKMETE FIKSEERIMISEKS XXL+ ISO 09.30.39.05

09.33 Abivahendid pesemiseks, vannitamiseks ja duši kasutamiseks

- VANNI- JA DUŠITOOLID ISO 09.33.03

Kitsendus:

- Dušitoolid, -istmed, seljatoega vanniiistmed.
- Hüvitamisele ei kuulu vannid, vanniliftid ja vanni astmed.

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem tasakaaluelundi funktsioonides, lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha põhiasendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad kõrvalabi enda pesemisel.
- Tõend laieneb koodile 09.12.03.01 (tualetitoolid), 09.12.03.02 (poti- ja dušitoolid), 09.12.15 (potikõrgendused) ja 09.33.12 (vanni-, duši- ja mähkimislauad).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul, MÜÜK/ÜÜR .

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **VANNI-, DUŠI- JA MÄHKIMISLAUAD ISO 09.33.12**

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha pöhiaseendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad täielikku kõrvalabi enda pesemisel.
- Tõend laieneb koodile 09.12.03.01 (tualetitoolid), 09.12.03.02 (poti- ja dušitoolid), 09.12.15 (potikõrgendused) ja 09.33.03 (vanni- ja dušitoolid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

09.33.30 Keha pesemise või küürimise vahendid

- **NIISUTATUD SALVRÄTID ISO 09.33.30.01**

Kitsendus: alkoholi – ja lõhnaainetevabad, niisutatud salvrätikud intiimpiirkonna naha puhastamiseks.

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha pöhiaseendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad täielikku kõrvalabi enda pesemisel.

Eelduskood:

- Koodiga 09.30 (uriini absorbeerivad abivahendid) tehingu teinud isik.
- Tervisekassa rahastusega kateetreid ja uriinikotte või peenise katteid soetanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühes kuus.

- **PESUKINNAS ISO 09.33.30.02**

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha põhiasendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad täielikku kõrvalabi enda pesemisel.

Eelduskood: koodiga 09.30 (uriini absorbeerivad abivahendid) tehingu teinud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 120 tk ühes kuus.

- **PEAPESUMÜTS ISO 09.33.30.03**

Kitsendus: veevaba peapesumüts.

Näidustus:

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu ja lihastoonuse funktsioonides, keha põhiasendi muutmisel ja käimisel.
- Isikud, kes vajavad täielikku kõrvalabi enda pesemisel.

Eelduskood: koodiga 09.30 (uriini absorbeerivad abivahendid) tehingu teinud isik.

Piirlimiit: 4 tk kuus.

12 Liikumise abivahendid

12.03 Ühe käega käsitletavad käimisabivahendid

- **KÄIMISKEPID ISO 12.03.03**

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv kerge või mõõdukas probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigete liikuvuse, liigete stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.03.06 (küünarkargud), 12.03.12 (kaenlakargud), 12.03.16 (harkkepid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

- **KÜÜNARKARGUD ISO 12.03.06**

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv kerge, mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigete liikuvuse, liigete stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.03.06 (küünarkargud), 12.03.12 (kaenlakargud), 12.03.16 (harkkepid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

- **KAENLAKARGUD ISO 12.03.12**

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigete liikuvuse, liigete stabiilsuse või tasakaaluelundi

funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.

- Tõend laieneb koodile 12.03.03 (käimiskepid), 12.03.06 (küünarkargud), 12.03.16 (harkkepid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

- **HARKKEPID ISO 12.03.16**

Kitsendus: käimisabivahendid kolme või enama tugipunktiga ja käepideme või küünarvarretoega.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigeste liikuvuse, liigeste stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.03.03 (käimiskepid), 12.03.06 (küünarkargud), 12.03.12 (kaenlakargud).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand.

12.06 Käimisabivahendid kahe käega käsitlemiseks

- **KÄIMISRAAMID ISO 12.06.03**

Kitsendus: nelja otsaga sh maksimaalselt 2 rattaga käimisraam.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigeste liikuvuse, liigeste stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.

- Tõend laieneb koodile 12.06.06 (rulaatorid), 12.06.09 (käimistoolid), 12.06.12 (käimislauad).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **RULAATORID ISO 12.06.06**

Kitsendus: käepidemetega, vähemalt 3 rattaga ees lükatav käimisraam.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigeste liikuvuse, liigeste stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.06.03 (käimisraamid), 12.06.09 (käimistoolid), 12.06.12 (käimislauad).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 4a jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KÄIMISTOOLID ISO 12.06.09**

Kitsendus: istme või istmeta keha toestav ratastel raam lastele.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigeste liikuvuse, liigeste stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.06.03 (käimisraamid), 12.06.06 (rulaatorid), 12.06.12 (käimislauad).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KÄIMISLAUAD ISO 16.06.12**

Kitsendus: ratastel ning käsivarte toetamiseks laua või alusega käimislaud, mille lükkamisel kasutatakse ülakeha abi.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas või raske probleem käimisel tulenevalt lihasjõu, liigeste liikuvuse, liigeste stabiilsuse või tasakaaluelundi funktsioonides ning kes vajavad toetuspinna suurendamist või koormuse vähendamist.
- Tõend laieneb koodile 12.06.03 (käimisraamid), 12.06.06 (rulaatorid), 12.06.09 (käimistoolid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

12.12 Autokohandused

- **AUTO KOHANDUSED MOOTORI KÄSITSEMISEKS ISO 12.12.04**

Kitsendus:

- Käsijuhtimisseade: mehhaaniline pidur, gaas või kombineeritult.
- Kiiruse muutmisega seotud abivahendid: püsikiirusehoidja.
- Pedaalide kohandused: pedaalipikendused, vasaku jala gaasipedaal.

Eelduskoodid:

- Koodidega 06.24.09 (sääreproteesid), 06.24.15 (põlve- ja reieproteesid), 06.24.18 (puusaproteesid) või 12.22.03 (kahekäeratastoolid) tehingu teostanud isik.
- Kehtivat auto juhtimisõiguse luba omav isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut (korduv tõendi vajadus puudub) ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

- **AUTO KOHANDUSED KÄSIPIDURI KÄSITSEMISEKS ISO 12.12.05**

Eelduskood:

- Koodidega 06.24.09 (sääreproteesid), 06.24.15 (põlve- ja reieproteesid), 06.24.18 (puusaproteesid) või 12.22.03 (kahekäeratastoolid) tehingu teostanud isik.
- Kehtivat auto juhtimisõiguse luba omav isik.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

- **AUTO KOHANDUSED ROOLISÜSTEEMI KÄSITSEMISEKS ISO 12.12.07**

Kitsendus: rooliratta kohandused: mehhaanilised hargid, pööramisnupud ja -kangid.

Eelduskood:

- Koodiga 12.22.03 (kahekäeratastoolid) tehingu teostanud isik.
- Kehtivat auto juhtimisõiguse luba omav isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

- **MOOTORSÕIDUKITE TURVATÖÖD JA -RAKMED ISO 12.12.09**

Kitsendus: turvavööd ja kinnitusvahendid ratastoolis reisija turvalisuse tagamiseks.

Eelduskood: koodidega 12.22 (käsiratastoolid), 12.23 (elektrilised ratastoolid), 12.27 (käru, toaraam, õueraam) või 18.09.21 (eriistmed) tehingu teostanud isik.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

- **ERIKONSTRUKTSIOONIGA AUTOISTMED JA - JA PADJAD ISO 12.12.12.**

Kitsendus: laste turvatoolid.

Näidustus: lapsed, kellel esineb mõõdukas või raske probleem lihasjõu, kehatüve lihastoonuse, tahtlike liigutuste kontrollimise ja tasakaaluelundi funktsioonides.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut.

- **ABIVAHENDID RATASTOOLIS ISTUVA INIMESE SÕIDUKISSE VÕI SEALT VÄLJA TÕSTMISEKS ISO 12.12.18**

Kitsendus:

- Tõstesüsteemid.
- Sõidukisse paigaldatud kaldteed ning tõsteplatvorm.

Eelduskood: koodidega 12.22 (käsiratastoolid), 12.23 (elektrilised ratastoolid), 12.27 (käru, toaraam, õueraam) või 18.09.21 (eriistmed) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

12.18 Jalgrattad

- **KOLMERATTALISED JALGRATTAD PEDAALIDEGA ISO 12.18.06.02**

Kitsendus: Kolme- või enamrattalised kohandamisvõimaluste ja lisadega jalgrattad.

Näidustus: lapsed, kellel esineb mõõdukas või raske probleem lihasjõu, kehatüve lihastoonuse, tahtlike liigutuste kontrollimise ja tasakaaluelundi funktsioonides ning kellel on raske või täielik probleem haaramisel.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 6a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

12.22 Käsiratastoolid

12.22.03 Kahekäeratastoolid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

- **KAHEKÄERATASTOOLID - AKTIIVSUSGRUPP I ISO 12.22.03.01**

Kitsendus: transporttool või standardratastool.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus valdavalt ühes liikumiskeskkonnas, valdavalt siseruumides, sh võib kasutaja olla ratastoolis transporditav.
- Suudab iseseisvalt liikuda ainult tasasel pinnal, ületada siseruumides minimaalseid takistusi (lävepakud jm), väliskeskkonnas võib vajada kõrvalabi.
- Suudab liikuda vaid aeglase tempoga, kuni 500m.
- Vajab valdavalt kõrvalabi ratastooliga liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel, ratastooli siirdamisel autosse.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastooliga liikumisel saatja abi.
- Isikud, kellel võib olla lühiajaline ratastooli kasutamise vajadus.
- Tõend laieneb koodile 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 6a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KAHEKÄERATASTOOLID - AKTIIVSUSGRUPP II ISO 12.22.03.02**

Kitsendus: poolaktiivratastool.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt kahes liikumiskeskkonnas, regulaarselt nii siseruumides kui ka väliskeskkonnas.
- Suudab iseseisvalt ületada minimaalseid takistusi (uksepiidad, madalad äärekivid, kaldteed jm).
- Suudab liikuda ratastoolis keskmise tempoga, 500m kuni 1 km.
- Siseruumides liigub iseseisvalt, vajab osalist kõrvalabi või juhendamist väliskeskkonnas liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel, ratastooli siirdamisel autosse.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi tulenevalt füüsilistest seisundist.
- Isikud, kellel esineb ülajäsemete jõudluse langus ja/või liigesliikuvuse langus ning kes vajavad kergema juhitudavusega ratastooli.
- Isikud, kes on suutelised iseseisvalt ratastooliga liikuma.
- Tõend laieneb koodile 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 6a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KAHEKÄERATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP III ISO 12.22.03.03**

Kitsendus: aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Vilunud ratastooli kasutaja.
- Kasutus igapäevaselt, vähemalt kolmes liikumiskeskkonnas, iseseisvalt siseruumides ja väliskeskkonnas.
- Suudab iseseisvalt ületada kõik standardsed takistused (uksepiidad, äärekivid, kaldteed jm).
- Suudab liikuda ratastoolis nii aeglase, keskmise kui kiire tempoga, 1 km ja rohkem.
- Ratastooliga liikumisel üldiselt iseseisev, võib vajada osalist kõrvalabi siirdumisel, ebatasasuste ületamisel ja ratastooli siirdamisel autosse.
- Ei kasuta täiendavaid liikumisabivahendeid.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi.
- Isikud, kellel esineb ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus ning kes vajavad kergema juhitavusega ratastooli.
- Isikud, kes liiguvad ratastooliga iseseisvalt erinevates keskkondades.
- Tõend laieneb koodile 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KAHEKÄERATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP IV ISO 12.22.03.04**

Kitsendus: ülikerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Vilunud ratastooli kasutaja.
- Kasutus igapäevaselt vähemalt kolmes liikumiskeskkonnas, iseseisvalt siseruumides ja väliskeskkonnas.
- Suudab iseseisvalt ületada kõik standardsed takistused (uksepiidad, äärekivid, kaldteed jm).
- Suudab liikuda ratastoolis nii aeglase, keskmise kui kiire tempoga, 1 km ja rohkem.
- Iseseisev ratastooliga liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel ja ratastooli siirdamisel autosse.
- Ei kasuta täiendavaid liikumisabivahendeid.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi.
- Isikud, kellel esineb ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus ning kes vajavad kergema juhitavusega ratastooli.
- Isikud, kes liiguvad ratastooliga iseseisvalt kõikides erinevates keskkondades ilma kõrvalise abita.
- Tõend laieneb koodile 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.22.09 (ühekäeratastoolid).

Abivahendi kasutsaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

12.22.09 Ühekäeratastoolid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

- **ÜHEKÄERATASTOOLID - AKTIIVSUSGRUPP I ISO 12.22.09.01**

Kitsendus: transporttool või standardratastool.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus valdavalt ühes liikumiskeskkonnas, valdavalt siseruumides, sh võib kasutaja olla ratastoolis transporditav.
- Suudab iseseisvalt liikuda ainult tasasel pinnal, ületada siseruumides minimaalseid takistusi (lävepakud jm), väliskeskkonnas võib vajada kõrvalabi.
- Suudab liikuda vaid aeglase tempoga, kuni 500m.
- Vajab valdavalt kõrvalabi ratastooliga liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel, ratastooli siirdamisel autosse.
- Võib kasutada lisaks proteese, käimisraami, karke ja/või keppi.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Tõend laieneb koodile 12.22.03 (kahekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga (12.22.03 kahekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 6a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ÜHEKÄERATASTOOLID - AKTIIVSUSGRUPP II ISO 12.22.09.02**

Kitsendus: poolaktiivratastool.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus valdavalt ühes liikumiskeskkonnas, valdavalt siseruumides, sh võib kasutaja olla ratastoolis transporditav.
- Suudab iseseisvalt liikuda ainult tasasel pinnal, ületada siseruumides minimaalseid takistusi (lävepakud jm), väliskeskkonnas võib vajada kõrvalabi.
- Suudab liikuda vaid aeglase tempoga, kuni 500m.
- Vajab valdavalt kõrvalabi ratastooliga liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel, ratastooli siirdamisel autosse.

- Võib kasutada lisaks proteese, käimisraami, karke ja/või keppi.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad kergema juhitavusega ratastooli.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile tulenevalt oma füüsilisest seisundi tõttust individuaalseid kohandusi.
- Isikud, kes on suutelised ratastooli juhtima vaid ühe käe abil.
- Tõend laieneb koodile 12.22.03 (kahekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga (12.22.03 kahekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 6a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ÜHEKÄERATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP III ISO 12.22.09.03**

Kitsendus: aktiivratastool rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega.

Näidustus (RFK kirjeldus):

- Kasutus igapäevaselt, vähemalt kolmes liikumiskeskonnas, iseseisvalt siseruumides ja väliskeskonnas.
- Suudab iseseisvalt ületada kõik standardsed takistused (uksepiidad, äärekivid, kaldteed jm).
- Suudab liikuda ratastoolis nii aeglase, keskmise kui kiire tempoga.
- Ratastooliga liikumisel üldiselt iseseisev, võib vajada osalist kõrvalabi siirdumisel, ebatasasuste ületamisel ja ratastooli siirdamisel autosse.
- Ei kasuta täiendavaid liikumisabivahendeid.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi.
- Isikud, kes on suutelised ratastooli juhtima vaid ühe käe abil
- Tõend laieneb koodile 12.22.03 (kahekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga (12.22.03 kahekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ÜHEKÄERATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP IV ISO 12.22.09.04**

Kitsendus: ülikerge ja funktsionaalne aktiivratastool väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus igapäevaselt, vähemalt kolmes liikumiskeskkonnas, iseseisvalt siseruumides ja väliskeskkonnas.
- Suudab iseseisvalt ületada kõik standardsed takistused (uksepiidad, äärekivid, kaldteed jm).
- Suudab liikuda ratastoolis nii aeglase, keskmise kui kiire tempoga, 1 km ja rohkem.
- Iseseisev ratastooliga liikumisel, siirdumisel, ebatasasuste ületamisel ja ratastooli siirdamisel autosse.
- Ei kasuta täiendavaid liikumisabivahendeid.
- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi.
- Isikud, kellel esineb ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus ning kes vajavad kergema juhitavusega ratastooli.
- Isikud, kes liiguvad ratastooliga iseseisvalt erinevates keskkondades.
- Isikud, kes juhivad iseseisvalt autot.
- Isikud, kes on suutelised ratastooli juhtima vaid ühe käe abil.
- Tõend laieneb koodile 12.22.03 (kahekäeratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga (12.22.03 kahekäeratastoolid).

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ABISTAJA JUHITAVAD KÄSIRATASTOOLID ISO 12.22.18**

Kitsendus: passiivratastoolid, täieliku kõrvalabi vajadusega kasutajale.

Näidustus (RFK kirjeldus):

- Isikud, kellel on mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi ja asendi muutmise võimalusi.
- Isikud, kellel esineb ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus ning kes ei ole suutelised iseseisvalt ratastooli juhtima.
- Isikud, kes on ADL tegevustes igati abistatavad.
- Tõend laieneb koodile 12.22.03.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 6a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

12.23 Elektrilised ratastoolid

- **INVAROLLERID ISO 12.23.03**

Kitsendus: ühekohalised, ilma katusega, elektrilised kolme- või neljarattalised käsijuhtimisega invarollerid.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem tasakaalu, koormustaluvuse, liigeste liikuvuse, lihasjõu funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem käimisel.

- V.a isikud, kellel on raske või täielik probleem teadvuse funktsioonides, orienteerumisfunktsioonides või kõrgemates kognitiivsetes, mälufunktsioonides või tähelepanu koondamise funktsioonides.
- V.a isikud, kellel esineb raskekujuline väljendunud kognitiivse häirega psüühika-, isiksuse- või käitumishäire või mõõdukas või raske vaimne alaareng, mis tõendi väljastaja hinnangul alandab juhtimisvõimet ja mõjutab ohutu sõitmise võimet.
- V.a isikud, kellel esineb alkoholi, narkootiliste, psühhotroopsete ja teiste sõltuvust tekitavate ainete liig- või kuritarvitamine.
- V.a isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- V.a isikud, kellel esineb raske või täielik probleem mootorsete reflekside funktsioonides (nt sihtliigutustel süvenev treemor).
- V.a isikud, kellel esineb raske või täielik probleem enda ühest kohast teise nihutamisega või kehasendi säilitamisega.
- V.a isikud, kellel esineb mõlema käe kasutamise raske või täielik probleem.
- Tõend laieneb koodile 12.23.06 (elektrilised ratastoolid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.23.06 (elektrilised ratastoolid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 7a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut.

12.23.06 Elektrilised ratastoolid

Piirlimiit: 1 tk 7a jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

• ELEKTRILISED RATASTOOLID AKTIIVSUSGRUPP I ISO 12.23.06.01

Kitsendus: ilma elektriliste lisadeta; kokkupandav; kiirus kuni 6km/h.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus valdavalt ühes liikumiskeskkonnas, valdavalt siseruumides või väliskeskkonnas mittenõudlikul pinnasel (tasane, ühtlase kattega tee jm).
- Füüsiline seisund ei sea istmele ja reguleerimisfunktsioonidele erinõudeid (standardkompleksus).
- Võib kasutada lisaks manuaalset ratastooli, sh võimekus kõndida lühikest vahemaad kasutades käimisraami, karke ja/või keppi.

- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem käimisel ja pikemate vahemaade läbimisel manuaalse ratastooliga.
- Isikud, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus.
- Isikud, kes võivad kasutada ka alternatiivseid liikumisabivahendeid lühemate vahemaade läbimiseks.
- Isikud, kes on suutelised istumisasendit säilitama ega vaja erikohandusi abivahendile.
- V.a isikud, kellel esineb alkoholi, narkootiliste, psühhotroopsete ja teiste sõltuvust tekitavate ainete liig- või kuritarvitamine.
- V.a isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Tõend laieneb koodile 12.23.03 (invarollerid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.23.03 (invarollerid).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut.

• ELEKTRILISED RATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP II ISO 12.23.06.02

Kitsendus: elektrilised lisad; kiirus alates 6km/h.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt kahes liikumiskeskkonnas, siseruumides ning väliskeskkonnas keskmise nõudlikkusega pinnasel (võivad esineda pinnase vaheldumine, vähesed takistused jm.)
- Füüsiline seisund seab vähesel määral erinõudeid istmele ja reguleerimisfunktsioonidele (1-2 elektrilist lisafunktsiooni ning kliendi vajadusest lähtuvalt standardkomplektsuse täiendamine või muutmine).
- Lühemate vahemaade läbimiseks võib kasutada manuaalset ratastooli.
- Isikud, kellel on püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel manuaalse ratastooliga.
- Isikud, kes vajavad ratastoolile individuaalseid kohandusi ja/või reguleerimisfunktsioone. Isikud, kes võivad kasutada ka alternatiivseid liikumisabivahendeid lühemate vahemaade läbimiseks.
- Isikud, kellel esineb püsiv ülajäsemete jõudluse ja/või liigesliikuvuse langus.

- Isikud, kes liiguvad elektrilise ratastooliga iseseisvalt erinevates keskkondades.
- V.a isikud, kellel esineb alkoholi, narkootiliste, psühhotroopsete ja teiste sõltuvust tekitavate ainete liig- või kuritarvitamine.
- V.a isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Tõend laieneb koodile 12.23.03 (invarollerid).

Välistav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.23.03 (invarollerid).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

• ELEKTRILISED RATASTOOLID – AKTIIVSUSGRUPP III ISO 12.23.06.03

Kitsendus: keerulisemad elektrilised lisad (nt istmelift); kiirus alates 6 km/h; istme reguleerimisvõimalused – istme sügavus, laius; amordid; vertikaliseerumisvõimalused jm individuaalsed kohandamisvõimalused.

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus igapäevaselt vähemalt kolmes liikumiskeskkonnas, siseruumides ning väliskeskkonnas nõudlikul pinnasel (mitmete tõusude ja langustega, künklik või auklik pinnas, metsarajad, kaldteed, äärekivid jm).
- Füüsiline seisund seab istmele ja reguleerimisfunktsioonidele erinõudeid (võib vajada kõiki elektrilisi lisafunktsioone, erilahendust ratastooli juhtimiseks ning kliendi vajadusest lähtuvalt standardkomplektsuse täiendamine või muutmine).
- Ei kasuta reeglina täiendavaid liikumisabivahendeid, võib kasutada manuaalset ratastooli vajadusel elektriliste lisadega.
- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem lihasjõu, lihastoonuse, tahtmatute ja tahtlike liigutuste kontrollimise funktsioonides.
- Isikud, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem käimisel ja erinevates keskkondades liikumisel manuaalse ratastooliga.
- Isikud, kellel esineb probleeme istumisasendi säilitamisega.
- Isikud, kes vajavad elektrilisele ratastoolile mitmeid individuaalseid kohandusi ja/või reguleerimisfunktsioone.
- Isikud, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem ülajäsemete jõudluses ja/või liigesliikuvuse languses.
- V.a isikud, kellel esineb alkoholi, narkootiliste, psühhotroopsete ja teiste sõltuvust tekitavate ainete liig- või kuritarvitamine.
- V.a isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

- Tõend laieneb koodile 12.23.03 (invarollerid).

Välisstav kood: v.a isikud, kes on teostanud tehingu koodiga 12.23.03 (invarollerid).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

12.24 Ratastoolide tarvikud

- **RATASTOOLIDE REHVID JA RATTAD ISO 12.24.21**

Kitsendus: ratastoolide rehvid ja rattad.

Eelduskood: koodidega 12.22.03 (kahekäeratastoolid), 12.22.09 (ühekäeratastoolid), 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid), 12.23.03 (invarollerid), 12.23.06 (elektrilised ratastoolid) müügitehingu teinud isik.

Piirlimiit: 4 tk kasutusaja 1a jooksul.

AKUD JA AKULAADIJAD ISO 12.24.24

Eelduskood: koodidega 12.22.03 (kahekäeratastoolid), 12.22.09 (ühekäeratastoolid), 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid), 12.23.03 (invarollerid), 12.23.06 (elektrilised ratastoolid) müügitehingu teinud isik.

Piirlimiit: 2 tk kasutusaja 2a jooksul.

RATASTOOLIRIHMAID ISO 12.24.30

Eelduskood: koodidega 12.22.03 (kahekäeratastoolid), 12.22.09 (ühekäeratastoolid), 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid), 12.23.03 (invarollerid), 12.23.06 (elektrilised ratastoolid) ja 12.27.07.00 (kärud) müügitehingu teinud isik.

Piirlimiit: 2 tk kasutusaja 3a jooksul.

MUUD RATASTOOLI VARUOSAD ISO 12.24.00

Kitsendus: kõik muud varuosad v.a rehvid, rattad, akud, akulaadijad ja ratastoolirihmad.

Eelduskood: koodidega 12.22.03 (kahekäeratastoolid), 12.22.09 (ühekäeratastoolid), 12.22.18 (abistaja juhitud käsiratastoolid), 12.23.03 (invarollerid), 12.23.06 (elektrilised ratastoolid) ja 12.27.07.00 (kärud) müügitehingu teinud isik.

Piirlimiit: kogus piirhinna ulatuses 1 kalendriaasta jooksul.

TREPIRONIJAD ISO 12.24.39

Kitsendus: seade, mis võimaldab ratastoolis olevat inimest transportida treppidel erinevatel tasapindadel vahel.

Eelduskood: koodidega 12.22 (käsiratastoolid) või 12.23.06 (elektrilised ratastoolid) teinud isik.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 7a jooksul, ÜÜR.

12.27 Muud sõiduriistad

- **KÄRUD ISO 12.27.07.00**

Kitsendus: individuaalsete kohandamisvõimalustega käru iste koos toa- või õueraamiga.

Näidustus:

- Isik, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem istesendi säilitamisel ja korrigeerimisel ning erinevates keskkondades liikumisel.
- Isik, kellel on püsiv raske või täielik probleem teadvuse funktsioonides või orienteerumisfunktsioonides.
- Isik, kellel esineb püsiv raskekujuline väljendunud kognitiivse häirega psüühika-, isiksuse- või käitumishäire või mõõdukas või raske vaimne alaareng.
- Tõend laieneb koodile 18.09.21 (eriistmed).

Piirlimiit: 2 tk kasutusaja 4a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TOARAAM ISO 12.27.07.01**

Kitsendus: lisaraam kärule või eriistmele.

Eelduskoos: koodidega 12.17.07.00 (kärud) või 18.09.21(eriistmed) tehingu teinud isik.

Välistav kood: v.a koodiga 12.27.07.02 (õueraam) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit: 2tk kasutusaja 5a jooksul, ÜÜR.

- **ÕUERAAM ISO 12.27.07.02**

Kitsendus: lisaraam kärule või eristmele.

Eelduskood: koodidega 12.27.07.00 (kärud) või 18.09.21 (eristmed) tehingu teinud isik.

Välistav kood: v.a koodiga 12.27.07.01 (toaraam) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 4a jooksul, ÜÜR.

12.31 Siirdumis- ja teisaldamisabivahendid

- **LIBISTAMISLAUAD ISO 12.31.03.01**

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem siirdumisel.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **LIBILINAD ISO 12.31.03.02**

Kitsendus: libilinal- ja kindad.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem siirdumisel.

Piirlimiit: 2 tk kasutusaja 2a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TEISALDATAVAD KÄSIPUUD TÕUSMISEKS ISO 12.31.09**

Kitsendus: voodiohjad jalaga, voodile kinnitatavad käsipuud.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem siirdumisel.

Välistav kood: v.a koodiga 18.12.10 (elektrilise reguleerimisega voodid) tehingu teostanud isikud.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 6a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TÕSTERIHMAD JA – RAKMED ISO 12.31.15**

Kitsendus: tõstevööd koduhoolduses, kood ei sisalda linge, tõsteraame.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem siirdumisel.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

12.36 Tõstmisabivahendid

- **LINGTÕSTUKID ISO 12.36.03**

Kitsendus: lingtõstuk linguga.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel.

Piirlimiit: 1 tk 6a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, õde, ämmaemand, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **LINGTÕSTUKI KEHATOED ISO 12.36.21**

Kitsendus: lisaling lingtõstukile.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ja siirdumisel.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 3a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub) ja tehtud tehing eelduskoodiga.

12.39 Orienteerumise abivahendid

- VALGED KEPID ISO 12.39.03

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 6 tk 4a jooksul.

12.39.00 Juhtkoer

Kitsendus: kahe aasta jooksul makstakse summa välja kolmes etapis (vastavalt teenuse kirjeldusele).

Näidustus: alates 16eluaastast tööelised isikud või riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk.

Vajaduse tuvastaja: erandi taotluse alusel hinnatav.

- JUHTKOERA I ETAPP ISO 12.39.00.01

Kitsendus: etapp sisaldab: kutsika väljaalimist, soetamist, kasvuperesse paigutamist ja kasvatust.

Näidustus: raske ja sügava nägemispuudega alates 16eluaastast tööelised isikud või riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikud.

Kasutusaeg: 1 a.

JUHTKOERA II ETAPP ISO 12.39.00.02

Kitsendus: etapp sisaldab koera väljaõppega seotud koostöö-, toidu ja veterinaarkulusid.

Näidustus: raske ja sügava nägemispuudega alates 16eluaastast tööelised isikud või riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikud.

Kasutusaeg: 6 kuud.

- **JUHTKOERA III ETAPP ISO 12.39.00.03**

Kitsendus: etapp sisaldab: koera ja juhtkoera kasutaja kokkuõpet ja kokkuõppe eksami sooritamist.

Näidustus: raske ja sügava nägemispuudega alates 16eluaastast tööelised isikud või riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud isikud.

Kasutusaeg: 6 kuud.

- **VETERINAARKULUD ISO 12.39.00.04**

Kitsendus: üldkliiniline läbivaatus, hammaste raviga seotud kulu, parasiitide põhjustatud ravi, krooniliste haiguste ravi, pärilikke ja kaasasündinud haiguste ravi, kaitsesüstimid, küünte lõikamised, kõrvade puhastamised jne.

Eelduskood: koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses 2 aasta jooksul.

- **ÕPPEPÄEV ISO 12.39.00.06**

Kitsendus: teenuseosutaja poolt vajaduse korral uute marsruutide õpetamise korraldamine, kokkuõppe parandamine, nõustamine jms.

Eelduskood: koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik ja kes on teinud tehingu koodiga 12.39.00.07 (lemmikloomakindlustus).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses 1 aasta jooksul.

- **LEMMIKLOOMAKINDLUSTUS ISO 12.39.00.07**

Eelduskood: koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses 1 aasta jooksul.

- **JUHTKOERA TEENUSELT VÄLJUMINE ISO 12.39.00.08**

Kitsendus: veterinaari poolt töökõlbmatuks hinnatud koer.

Eelduskood: koodiga 12.39.00 (juhtkoer) tehingu teostanud isik või kokkuõppe eksami läbinud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 kord kasutusaja jooksul.

18 Kodu ja muude ruumide sisustus ja kohandused

18.03 Lauad

- **VOODILAUAD ISO 18.03.15**

Kitsendus: voodil, voodi kohal ja kõrval kasutamiseks mõeldud lauad, kood ei sisalda voodi kandikuid.

Näidustus:

- Isikud, kes on voodikesksed ja kasutavad elektrilise funktsiooniga voodeid.
- Isikud, ja kellel on püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning siirdumisel.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 6a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, õde, ämmaemand, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

18.09 Istemööbel

18.09.21 Eriistmed

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 4a jooksul, MÜÜK/ÜÜR.

ERIISTMED - KATERGOORIA I ISO 18.09.21.01

Kitsendus:

- Väheste kohandamisvõimalustega istmed.
- Vaakumpadjad ja kiilud istumisasendi korrigeerimiseks.

Näidustus: isikud, kellel esineb püsiv mõõdukas, raske või täielik probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides ning kes ei suuda iseseisvalt istesendit säilitada.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ERIISTMED - KATERGOORIA II ISO 18.09.21.02**

Kitsendus: toas või õues kasutatavad, sh. alusraamiga istmed istumisasendi individuaalseks korrigeerimiseks, istmel on mõõtude reguleerimise võimalus ning istme kohandamise võimalus toestava lisavarustusega.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb püsiv raske või täielik probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides ning kes ei suuda iseseisvalt istuasendit säilitada.
- Isikud kes vajavad mitmeid individuaalseid kohandusi istumisasendi saavutamiseks, säilitamiseks ning korrigeerimiseks.
- Tõend laieneb koodile 12.27.07.00 (kärud).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ERIISTMED (INDIVIDUAALNE) - KATEGOORIA III ISO 18.09.21.03**

Kitsendus:

- Individuaalselt valmistatud eristmed.
- Tellimusmeditsiiniseade.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb püsiv täielik probleem kehatüve lihaste jõu ja lihastoonuse funktsioonides ning kes ei suuda püsivalt iseseisvat istuasendit säilitada.
- Isikud, kes ei suuda iseseisvalt istuda/püsida istumisasendis ning kellel on tekkinud/tekkimas ulatuslikud deformatsioonid.
- Tõend laieneb koodile 12.27.07.00 (kärud).

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

18.10 Lisavarustus ratastoolidele

- **SELJATOED ISO 18.10.03**

Kitsendus: ratastooli seljatoed ja lumbarpadjad.

Eelduskood: koodiga 12.22 (käsiratastoolid), 12.23 (elektrilised ratastoolid) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub) ja varasem tehtud tehing eelduskoodiga.

- **RATASTOOLIPADJAD 18.10.06**

Kitsendus: padjad ja alused ratastooliistmele asetamiseks, mitte lamatiste vastased.

Näidustus: isikud, kellel on ratastooli kasutamiseks vajalik ratastoolipadi, kuid kellel ei ole tuvastatud lamatiste tekkeriski.

Eelduskood: Koodiga 12.22 (käsiratastoolid), 12.23 (elektrilised ratastoolid) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 2a jooksul.

18.12 Voodid

- **ELEKTRILISE REGULEERIMISEGA VOODID ISO 18.12.10**

Kitsendus: vähemalt 4-osalise elektrilise reguleerimisega funktsionaalvoodi, koos voodipiirete ja voodiohjaga.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem keha põhiasendi muutmisel ning kes vajavad kõrvalabi siirdumisel.
- Tõend laieneb koodidele 12.31.03.02 (libilinal) ja 18.03.15 (voodilauad).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 8a jooksul, ÜÜR.

Vajaduse tuvastaja: perearst, õde, ämmaemand, üldarst, arst- resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

18.18 Toetusabivahendid

- **TUGIKÄEPIDEMED ISO 18.18.06**

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv kerge või mõõdukas probleem tasakaalu funktsioonides ning kellel on kodus liikumisel ja keha pöhisendi muutmisel vajalik kasutada lisatuge.
- Tõend laieneb koodile 18.18.11 (hingedega tugipuud ja käetoed).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 3 tk kasutusaja 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, õde, ämmaemand, üldarst, arst- resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **HINGEDEGA TUGIPUUD JA KÄETOED ISO 18.18.11**

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv kerge või mõõdukas probleem tasakaalu funktsioonides ning kellel on kodus liikumisel ja keha pöhisendi muutmisel vajalik kasutada lisatuge.
- Tõend laieneb koodile 18.18.06 (tugikäepidemed).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, õde, ämmaemand, üldarst, arst- resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

18.30 Vertikaalkonveierid

- **KAASASKANTAV KALDTEE ISO 18.30.15**

Kitsendus: üks suur/lai kaldtee või kahe eraldi kaldteede komplekt.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv vajadus kasutada ratastega liikumisabivahendit.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

22 Suhtlus- ja teabevahetuse abivahendid

22.03 Optilised abivahendid

- **VALGUSFILTRID ISO 22.03.03**

Kitsendus: filterprillid, meditsiinilised valgusfiltrid, sh prillidele paigaldatavad klipid.

Näidustus: nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 paar kasutusaja 2a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

22.03.06 Prilliklaasid

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 paari kasutusaja 2a jooksul. Lapsed vastavalt vajadusele.

- **PRILLIKLAASID DSPH CYL ISO 22.03.06.01**

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

- **PRILLIDESSE MONTEERITUD OPTILISED SÜSTEEMID ISO 22.03.06.02**

Kitsendus: prisma-prillid, luuprillid.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

- **SUURENDUSKLAASID ISO 22.03.09**

Kitsendus: alates 3x suurendusega luubid valgustusega, sisseehitatud valgustusega või valgustuseta.

Näidustus: nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

- **BINOKLID JA TELESKOOBID ISO 22.03.12**

Näidustus: nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

- **SUURENDAVAD VIDEOSÜSTEEMID, SH KAASASKANTAVAD ISO 22.03.18**

Näidustus: nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle, lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: optometrist, silmaarst.

22.06 Kuulmisabivahendid

- **KOMMUNIKATSIOONIVÕIMENDID ISO 22.06.06**

Kitsendus: riiete külge kinnitatavad või kaelas kantavad helivõimendusseadmed.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.
- Kuulmislangus alates 30 db.
- V.a koodidega 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) ja 22.06.21 (kuulmisimplantaadi kõneprotsessor) tehingu teostanud isik.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond.

22.06.12 Kõrvasisesed kuulmisabivahendid

Kitsendus:

- Kuulmisaparaadi väljastamisel audiogramm (sh luu-, õhukuulmine, ebamugavusläve testimine).
- Kuuldeaparaadi seadistamine ja selle dokumenteerimine.
- Järelkontroll 30 päeva pärast (va. analoog tehnoloogiaga kuuldeaparaadid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja jooksul ühe kehapoole kohta.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **KÕRVASISESED KUULMISABIVAHENDID AKTIIVSUSGRUPP I ISO 22.06.12.01**

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus keskmiselt 1-5 päeva nädalas.
- Kasutuskeskkond eeldab igapäevategevustes lihtsat suulist suhtlust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides. Kuulmislangus alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodidega 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **KÕRVASISESED KUULMISABIVAHENDID AKTIIVSUSGRUPP II ISO 22.06.12.02**

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt 5 päeva nädalas, iganädalaselt vähemalt kolmes kasutuskeskkonnas.
- Kasutuskeskkond eeldab igapäevaselt vähemalt 4h suulist suhtlust ning seab aparaadile keerukamate suhtlussituatsioonidest (õppetöö, töö vm raames) tingituna lisanõudeid.
- Tehingu tegemise hetkel osaleb tööturul (töötamise registrisse kantud isik, Eesti Töötukassas töötuna või töötajana registreeritud isik) või omandab alus-, põhi-, kesk- või kõrgharidust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides. Kuulmislangu alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodidega 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **KÕRVASISESED KUULMISABIVAHENDID - LAPSED ISO 22.06.12.03**

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt 5 päeva nädalas, omandab alus-, põhi-, keskharidust või kõrgharidust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides. Kuulmislangu alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodidega 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 3a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **TEISE KÕRVA HELI ÜLEKANDE SÜSTEEM (CROS) ISO 22.06.12.05**

Kitsendus: komplekt, mis koosneb standardsest kuuldeaparaadist ja heli teise kõrva juhtivast aparaadist (CROS). CROS aparaat seadistatakse patsiendile halvemini kuulvasse kõrva, kus see täidab mikrofoni eesmärgi. Heli kantakse juhtmeta teises (paremini kuulvas) kõrvas olevasse standardsesse kuuldeaparaati.

Näidustus:

- Isikud, kellel on ühes kõrvas normkuulmine ja teises kõrvas suur kuulmislangus (või kurtus) või ühes kõrvas kerge kuulmislangus ja teises kõrvas suur kuulmislangus.
- Kahe kõrva vahelise kuulmise asümmeetria vähemalt 40dB (millest üks kõrv on alates 30dB).
- Koodiga 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Välistav kood: v.a koodidega 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Vanaduspensioniealistel isikutel on abivahendi saamiseks vajalik ERANDI TAOTLUS.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaeg 4a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina-kõrvakurguarst.

22.06.15 Kõrvatagused kuulmisabivahendid

Kitsendus:

- Kuulmisaparaadi väljastamisel audiogramm (sh luu-, õhukuulmine, ebamugavusläve testimine).
- Kuuldeaparaadi seadistamine ja selle dokumenteerimine.
- Järelkontroll 30 päeva pärast (va. analoog tehnoloogiaga kuuldeaparaadid).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja jooksul ühe kehapoole kohta.

- **KÕRVATAGUSED KUULMISABIVAHENDID AKTIIVSUSGRUPP I ISO**
22.06.15.01

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus keskmiselt 1-5 päeva nädalas.
- Kasutuskeskkond eeldab igapäevategevustes lihtsat suulist suhtlust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.
- Kuulmislangu alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodiga 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **KÕRVATAGUSED KUULMISABIVAHENDID AKTIIVSUSGRUPP II ISO**
22.06.15.02

Näidustus (RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt 5 päeva nädalas, iganädalaselt vähemalt kolmes kasutuskeskkonnas.
- Kasutuskeskkond eeldab igapäevaselt vähemalt 4h suulist suhtlust ning seab aparaadile keerukamate suhtlussituatsioonidest (õppetöö, töö vm raames) tingituna lisanõudeid.
- Tehingu tegemise hetkel osaleb tööturul (töötamise registrisse kantud isik, Eesti Töötukassas töötuna või tööotsijana registreeritud isik) või omandab alus-, põhi-, kesk- või kõrgharidust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides. Kuulmislangu alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodiga 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 4a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **KÕRVATAGUSED KUULMISABIVAHENDID - LAPSED ISO 22.06.15.03**

Näidustus (sh RFK kirjeldus):

- Kasutus vähemalt 5 päeva nädalas, omandab alus-, põhi-, kesk- või kõrgharidust.
- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.
- Kuulmislangus alates 30 dB.
- Tõend laieneb koodile 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid).

Välistav kood: v.a koodiga 22.06.06 (kommunikatsioonivõimendid), 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid) tehingu teinud isik.

Abivahendi kasutusaeg: 3a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **TEISE KÕRVA HELI ÜLEKANDE SÜSTEEM (CROS) ISO 22.06.15.05**

Kitsendus: komplekt, mis koosneb standardsest kuuldeaparaadist ja heli teise kõrva juhtivast aparaadist (CROS). CROS aparaat seadistatakse patsiendile halvemini kuulvasse kõrva, kus see täidab mikrofoni eesmärgi. Heli kantakse juhtmeta teises (paremini kuulvas) kõrvas olevasse standardsesse kuuldeaparaati.

Näidustus:

- Isikud, kellel on ühes kõrvas normkuulmine ja teises kõrvas suur kuulmislangus (või kurtus) või ühes kõrvas kerge kuulmislangus ja teises kõrvas suur kuulmislangus, kahe kõrva vahelise kuulmise asümmeetria vähemalt 40 dB (millest üks kõrv on alates 30 dB).

Eelduskood: koodiga 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) tehingu teostanud isik.

Välistav kood: v.a koodidega 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid) ja 22.06.21 (kuulmisimplantaadi kõneprotsessor) tehingu teostanud isik.

Vanaduspensioniealistel isikutel on abivahendi saamiseks vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

KUULDEAPARAADI INDIVIDUAALNE OTSAK ISO 22.06.12.04

Eelduskood: koodidega 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid), 22.06.21.01 (sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessor) tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja ühe aasta jooksul ühe kehapoole kohta. Lapsed vastavalt vajadusele.

22.06.21 Kuulmisimplantaadi kõneprotsessor

Kitsendus: abivahendid, mis toimivad kuulmisimplanteeritud vastuvõtjate stimuleerimise teel.

Näidustus: v.a koodiga 22.06.06 tehingu teostanud isik.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja jooksul ühe kehapoole kohta.

- **SISEKÕRVA KUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSOR ISO 22.06.21.01**

Kitsendus: abivahendid, mis toimivad kuulmisimplanteeritud vastuvõtjate stimuleerimise teel.

Abivahendi kasutusaeg: 7a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst (korduv tõendi vajadus puudub).

- **LUUKUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSOR ISO 22.06.21.02**

Kitsendus: abivahendid, mis toimivad kuulmisimplanteeritud vastuvõtjate stimuleerimise teel.

Abivahendi kasutusaeg: 5a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst (korduv tõendi vajadus puudub).

- **AJUTÜVE KUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSOR ISO 22.06.21.05**

Kitsendus: abivahendid, mis toimivad kuulmisimplanteeritud vastuvõtjate stimuleerimise teel.

Abivahendi kasutusaeg: 7a.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrvakurguarst.

- **VARUOSAD ISO 22.06.21.03**

Kitsendus: kõneprotsessori juhtpult, saatjarõngas, juhtmed, magnet, toiteplokk, hooldustarvikud, kinnitusvahendid, lisaseadmete juhtmed ja adapterid, peapael, väliskinnituse- ja patareikatted.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses 1 kalendriaasta jooksul ühe kehapoole kohta.

Vajaduse tuvastaja: abivahendi ettevõtte.

- **SISEKÕRVA KUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSORI HOOLDUSREMONT ISO 22.06.21.04**

Kitsendus: koodi 22.06.21.01 hooldusremont, va. garantiiperioodi jooksul.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühe kehapoole kohta 7a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: abivahendi ettevõtte.

- **LUUKUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSORI HOOLDUSREMONT ISO 22.06.21.06**

Kitsendus: koodi 22.06.21.02 hooldusremont, va. garantiiperioodi jooksul.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühe kehapoole kohta 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: Abivahendi ettevõtte.

- **AJUTÜVE KUULMISIMPLANTAADI KÕNEPROTSESSOR ISO 22.06.21.07**

Kitsendus: koodi 22.06.21.05 hooldusremont, va. garantiiperioodi jooksul.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses ühe kehapoole kohta 7a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: abivahendi ettevõtte.

22.09 Häälevõimendid

- **HÄÄLEVÕIMENDID ISIKLIKUKS KASUTUSEKS ISO 22.09.06**

Kitsendus: kõrimikrofon.

Näidustus: isikud, kellel on täielik probleem hääle ja kõnega seotud struktuurides.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: rehabilitatsioonimeeskond, nina- kõrvakurguarst, logopeed.

22.12 Abivahendid joonistamiseks ja kirjutamiseks

- **PUNKTKIRJAVARUSTUS ISO 22.12.12**

Kitsendus: stiftid, raamid, joonlauad, mallid, sirkel, vihikud, paberid, ritmuff kiled ja kleepkiled. Kood ei sisalda printereid.

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses kalendriaasta jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond (esmane tõend kehtib 3a, korduv tõendi vajadus puudub).

- **PUNKTKIRJA KIRJUTUSMASINAD ISO 22.12.15**

Näidustus: isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

22.15 Arvutusabivahendid

- **KALKULAATORID ISO 22.15.06**

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

22.18 Abivahendid audio- ja visuaalse teabe käitlemiseks

- **DAISYPLEIERID ISO 22.18.03.01**

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, silmaarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **HÄÄLJUHENDAVAD DIKTOFONID ISO 22.18.03.02**

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, silmaarst, rehabilitatsioonimeeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **RAADIOSAGEDUSEGA ÜLEKANDESÜSTEEMID ISO 22.18.24**

Kitsendus: FM süsteem.

Näidustus:

- Isikud, kellel on püsiv raske või täielik probleem kuulmisfunktsioonides.

Eelduskood: koodidega 22.06.12 (kõrvasisesed kuulmisabivahendid), 22.06.15 (kõrvatagused kuulmisabivahendid) või 22.06.21 (kuulmisimplantaadi kõneprotsessor) tehingu teostanud lapsed.

ERANDI TAOTLUSE alusel lapsed, kellel on diagnoositud autismispektrihäired, aktiivsuse- ja tähelepanuhäire või auditiivne neuropaatia, kuid kellel ei ole diagnoositud kuulmislangust ≥ 30 dB.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: kogus piirhinna ulatuses 7a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: audioloog, nina- kõrva-kurguarst (korduv tõendi vajadus puudub).

22.21 Lähisuhtluse abivahendid

- **DIALOGISEADMED ISO 22.21.09**

Kitsendus: kommunikaatorid (sh lähisuhtluse tarkvara, alternatiivsed sisendseadmed, õppemängud).

Näidustus: isikud, kellel on püsiv täielik probleem sõnade, lausete ja pikemate suuliste lausete väljaütlemisel.

Abivahendi saamiseks on vajalik ERANDI TAOTLUS!

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, tegevusterapeut, logopeed (korduv tõendi vajadus puudub).

22.24 Telefonid ja telefoneerimisabivahendid

- **HELISTAMISTARVIKUD ISO 22.24.21**

Kitsendus: võimendiga, kõnelevad või visuaalse signaaliga telefonid.

Näidustus: nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3 ja/või kuulmislangus alates 30dB.

Piirlimiit: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond.

22.27 Häire-, osutamise-, meeldetuletus- ja signaliseerimisseadmed

- **KELLAD JA AJANÄITAJAD ISO 22.27.12**

Kitsendus: vibratsiooniga kellad, käekell, äratuskell.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.

- Kuulmislangus alates 50 dB.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, audioloog (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KESKKONNAHÄIRESÜSTEEMID ISO 22.27.21**

Kitsendus: suitsu- ja vingugaasiandur.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.
- Kuulmislangus alates 50dB.
- Laps alates 6a-ks saamisest.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 3 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, audioloog (korduv tõendi vajadus puudub).

- **JÄLGIMISSEADMED ISO 22.27.24**

Kitsendus: beebimonitor.

Näidustus:

- Isikud, kellel esineb probleem välis-, kesk- ja/või sisekõrva struktuurides.
- Kuulmislangus alates 50dB.
- Kuni 3-aastase lapse vanem.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, audioloog.

22.39 Arvutite väljundseadmed

- **ARVUTI EKRAANISUURENDUSTARKVARA ISO 22.39.04**

Kitsendus: arvutiteavet visuaalselt suurendavad seadmed + 2 uuendust.

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 18a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, silmaarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **PUNKTKIRJAKUVARID ISO 22.39.05**

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, silmaarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **TEKSTITUVASTUSTARKVARA ISO 22.39.07**

Kitsendus: kõnesüntesaator.

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 5a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, silmaarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

- **ARVUTI EKRAANILUGEMISE TARKVARA ISO 22.39.12**

Kitsendus: ekraanilugeja + 2 uuendust.

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides nägemisteravus koos korrektsiooniga kuni 0,3.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 18a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, silmaarst, rehabilitatsiooni-meeskond (korduv tõendi vajadus puudub).

22.39.00 Tarkvara uuendus

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 9a jooksul.

- **ARVUTI EKRAANISUURENDUS TARKVARA UUENDUS ISO 22.39.00.01**

Kitsendus: arvuti ekraanisuurendus tarkvara uuendus.

Eelduskood: koodiga 22.39.04 (arvuti ekraanisuurendustarkvara) tehingu teostanud isik.

- ARVUTI EKRAANILUGEMISE TARKVARA UUENDUS ISO 22.39.00.02

Eelduskood: koodiga 22.39.12 (arvuti ekraanilugemise tarkvara) tehingu teostanud isik.

24 Esemete ja seadmete käsitlemise abivahendid

22.39 Pikendused

- HAARAMISTANGID ISO 24.21.03

Näidustus: isikud, kellel on raske või täielik probleem peenmotoorikas, kummardamises ja küünitamises (käte ja käsivarte kasutamine millegi puudutamiseks või haaramiseks).

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 1 tk kasutusaja 4a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, eriarst, rehabilitatsioonimeeskond, füsioterapeut, tegevusterapeut, õde, ämmaemand (korduv tõendi vajadus puudub).

27 Abivahendid ja seadmed

keskkonnategurite parendamiseks, tööriistad ja masinad

27.06 Taktiilsed ja kõnelevad seaded

- **TERMOMEETRID JA VEDELIKUNIVOO TEATAJAD ISO 27.06.01**

Kitsendus: keha- õhu- ja toidutermomeeter.

Näidustus:

- Isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle.
- Lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 3 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

- **KELLAD JA AJANÄITAJAD ISO 27.06.02**

Kitsendus: taktiilsed, kõnelevad või suurte numbritega kellad käekell, äratuskell.

Näidustus:

- Isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle.
- Lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 2 tk kasutusaja 3a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

27.06 Mõõteriistad

- **MÕÕTERIISTAD ISO 27.06.03**

Kitsendus: köögi- ja kehakaal, vererõhuaparaat, glükomeeter, mõõdulint, värvimääraja, kalkulaator.

Näidustus:

- Isikud, kellel on raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides.
- Nägemisteravus paremini nägevas silmas koos korrektsiooniga 0,3 või alla selle.
- Lastel 0,5 ja/või silmade vaateväli kitsam kui 30 kraadi.

Piirlimiit kasutusaja jooksul: 4 tk kasutusaja 6a jooksul.

Vajaduse tuvastaja: perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, rehabilitatsiooni-meeskond, tegevusterapeut (korduv tõendi vajadus puudub).

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET